

C 000 1231

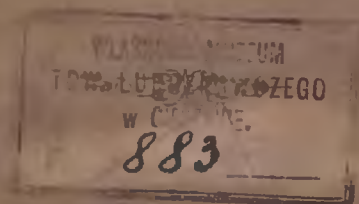
69978

Kalendarz Cieszyński

na rok paniki

1859

dla katolików i ewangelików.

W Cieszyńnie

w tłoczni i nakładem Karola Prochaska

6. 10. 19

Kalendarz

Cieszyński

na rok

1859

3 kr.
M.

dla katolików i ewangelików.

W Cieszyńcu

w tłoczni i nakładem Karola Prochaski.

Dzie		Kal. katolicki	Kal. ewangel.	S.n
1		Nowy rok Ew. ś. Mat. 2.	Nowy rok Ew. ś. Mat. 2.	
2		Makarego	Abła i Seta	
3		Genowefy	Enocha	
4		Tytusa bisk. 	Isabeli	
5		Telesfora m.	Szymona	
6		Trzech król.	Trzech króli	
7		Tuljana i Lucj.	Melanji	
8		Seideryna	Erharta	
		Ew. ś. Łuk. 2.	Ew. ś. Łuk. 2.	
9		1po3fr. Marcya.	1po3fr. Kaspia	
10		Wilhelma	Pawła p.	
11		Mojżji	Matyldy	
12		Ernesta 	Reinholda	
13		Godsfryda	Silarego	
14		Seliksa m.	Seliksa	
15		Pawła pust.	Traugota	
		Ew. ś. Jana 2.	Ew. ś. Jana 2.	
16		2po3fr. Jmie Jez.	2po3fr. Marcella	
17		Antoniogo Ap.	Antoniogo	
18		Pryski p.	Pryski	
19		Serdynanda 	Sary	
20		Sabiana i Seb.	Sab. i Sebastjan	
21		Agniński p.	Agniński	
22		Wincentego m.	Wincentego	
		Ew. ś. Mat. 8.	Ew. ś. Mat. 8.	
23		3po3fr. Zas. MP.	3po3fr. Emerenc.	

Dzie	Kal. katolicki	Kal. ewangel.	Ż.n
24	P Tymotenśa	Tymotenśa	
25	W Naw. ś. Pawła C	Nawr. ś. Pawła	
26	S Polikarpa b.	Polikarpa	
27	C Jana Złotonst.	Jana Złoton.	
28	P Karola Wielk.	Karoliny	
29	S Franciszka S.	Teobalda	
Łw. ś. Mat. 8.		Łw. ś. Mat. 8.	
30	U Apoſfr. Martyny	Apoſfr. Adelgund.	
31	P Ludwika o.	Ludwika	

☺ Now dnia 4, o g. 6, m. 45 rano.

Czas chmurny i śnieżny.

☾ Pierwsza ćwierć d. 12, g. 8, m. 42 rano.

Zimno, mgliście, z wiatrami

☿ Pełnia d. 19, o g. 1, m. 8 rano.

Czas śnieżny, mglisty, z wiatrami poł.

☾ Ostatnia ćwierć d. 25, g. 10 m. 5 wiecz.

Czas mroźny, posępny.

Przysłowia gospodarskie.

Styczeń słyka roś z rokiem, co płyną wieków potokiem.

Nowy roś jaki, cały roś taki.

Małary jasny, będzie wrzesień prasny.

Królowie pod sope, dnia na furzą stopę.

Agnieszka li łaskawa, wkrótce w polu zabawa,

Agnieszka li nielusa, jeszcze zimie pokusa.

Na nawrocenie Pawła pogoda, pewna na zboża uroda;
 jeśli śnieg lub deszcz, urodzajów to zły wieść.

Mięso-pustne tańce, to zdrowia targanie.

Kto pacierz mówi leżący, tego Pan Bóg słyha śpiący.

Luty, (Unor, Februarius)

Dnie		Kal. katolicki	Kal. ewangel. 3.n
1	W	Ignacego b.	Ignacego
2	S	Śmp. Brom.	Weszyfz. m. p.
3	C	Błażeja b. 	Błażeja
4	P	Weroniki p.	Weroniki
5	S	Agaty p.	Agaty
		Łw. ś. Mat. 13.	Łw. ś. Mat. 13.
6	Ś	Śp3fr. Doroty p.	Śp3fr. Doroty
7	P	Romualda	Rycharda
8	W	Jana i Maryny	Honoraty
9	S	Apolonji p.	Salamona
10	C	Scholastyki 	Gabryeli
11	P	Żypolita	Eufrozyny
12	S	Modesta	Alekszego
		Łw. ś. Mat. 13.	Łw. ś. Mat. 17.
13	Ś	Śp3fr. Katarzyn.	Śp3fr. Katora
14	P	Walentego	Walentego
15	W	Żaufstyna	Żaufstyna
16	S	Żuljany p. m.	Daniela
17	C	Sabina b. 	Konstancji
18	P	Konstancji p.	Żuzanny
19	S	Konrada w.	Konrada
		Łw. ś. Mat. 20.	Łw. ś. Mat. 20.
20	Ś	Staroz. Leona p.	Staroz. Ilryka
21	P	Eleonory	Eleonory
22	W	Piotra w.	Gawła
23	S	Żlorentego	Żazarza
24	C	Macieja ap. 	Macieja

Dzie	Kal. katolicki	Kal. ewangel.	3.m
25	P Walburgi	Wiktora	
26	S Aleksandra	Aleksandra	
	Ev. 6. Luk. 8.	Ev. 6. Luk. 8.	
27	N Mieśop. Anastaz.	Mieśop. Leandra	
28	P Romana	Oswalda	

- Now d. 3 o g. 2 m. 24 rano.
 Mrozy i mgły.
- Pierwsza ćwierć d. 10 o g. 9 wieczór.
 Chmurno, śniegi przepadają.
- Pełnia d. 17 o g. 12 m. 1 w południe.
 Czas słonny do zmiany, chmurno i jasno.
- Ostatnia ćwierć d. 24 o g. 3 m. 41 wiecz.
 Mroz, śniegi duże, słońce jasne.

Przysłowia gospodarskie.

Nadciaga luty, wdziewaj tegie buty.
 Gromnice jasne i czyste, zima potrwa zaiste.
 Święty Piotr gdy się rozgrzeje, wiosna prędko nie przyspieje.
 Na Macieja już nadzieja.
 Gospośienko dbaj, I bydelku daj!
 Na dziewczki się nie spuszcza, Nie sama doglądaj!
 Oj! nie modnie, lecz dogodnie, Czysto, schludno a nie nudno.
 O porannej wstawaj porze, I dalsze tu oborze.
 Boście sobie Pani Matka, Wami rosną dziaćki, Chatka,
 I gospodarz i czeladka, Wszystko idzie kiebę z platka.
 Łodownie zaopatrz w lody, a w inspekta zaś ogrody.
 Rugut pieje na ziemi, to się czas przemieni,
 Piedy pieje na grzędzie, to czas isty będzie.
 Chce Bóg Parac jak i lud, Odejmuje rozum wprzód.

Marzec, (Březen, Martius,)

Dnie		Kal. katolicki	Kal. ewangeliel.	3.n
1	W	Albina b.	Albina	
2	S	Żeleny ces. w.	Symplicjusza	
3	C	Kunegundy p.	Kunegundy	
4	P	Razimierza kr. ☸	Razimirza	
5	S	Łzebiuśa	Bogumila	
		Łw. ś. Łup. 18.	Łw. ś. Łup. 18.	
6	W	Zapust. Fryderyk	Zapust. Fryderyk	
7	P	Tomaśa	Tomaśa	
8	W	Jana Bożego	Beaty	
9	S	Pop. Cyr. i M. †	Cyryla i Metod.	
10	C	40 Męezen.	Aleksandra	
11	P	Konstantyna m.	Kozyny	
12	S	Grzegorza p. ☸	Grzegorza	
		Łw. ś. Mat. 4.	Łw. ś. Mat. 4.	
13	W	1 Wstep. Krysty.	1 Wstep. Ernesta	
14	P	Matyldy	Matyldy	
15	W	Izabeli m.	Longina	
16	S	Suchd. Cyryak. †	Żenryki	
17	C	Giertrudy p.	Giertrudy	
18	P	Edwarda kr. † ☸	Edwarda	
19	S	Józefa ob. m.p. †	Józefa	
		Łw. ś. Mat. 17.	Łw. ś. Mat. 15.	
20	W	2 Sucha Wufemji	2 Sucha Ruperta	
21	P	Benedykta	Emmy	
22	W	Katarzyny m.	Bogusława	
23	S	Oktawiana	Eberharta	
24	C	Gabryela †	Gabryela	
25	P	Św. J. m.p.	Św. J. m. p.	

ma dni 31.

Dnie	Bal. katolicki	Bal. ewangel.	3. II
26	S Teodora b. 	Emanuela	
	Ew. 6. Łuk. 8.	Ew. 6. Łuk. 8.	
27	A 5 Glucha. Rupert	5 Glucha. Augusta	
28	p Sylsta	Eustazji	
29	w Eustazji	Jonaśa	
30	s Kwiryna	Bwidona	
31	t Bornelji	Amosa	

 Now d. 4, g. 8, m. 30 wieczór.

Czas dosyć łagodny mimo wiatrów.

 Pierwsza ćwierć d. 12, g. 5, m. 59, rano.
Śnieżno, wilgło przy średniej ciepłocie.

 Pełnia d. 18, g. 11, min. 5, wieczór.
Oziębia się i zachmurza.

 Ostatnia ćwierć d. 26, g. 10, m. 47 rano.
Wiatry południowe, słońce cieplejše.

Przysłowia gospodarskie.

Marzec jako starzec, wiele marzy, nie tak darzy.

Co to marzec sobie marzy, to jest sę dla gospodarzy.

Czterdziestu męczenników jakich, czterdzieści dni potem takich.

Święty Grzegorz wielki splawnik, nad wszystkimi rzeki
ławnik,

grzeje więcej, lody pływają, rzeki warczą, brzegi zwaczają.

Święty Józef obłubieniec, niechaj ma z rozładcy wieniec.

Pryśka w polu skorupa, otwiera się chałupa;

Wółki idą z obory, przewracają ugory;

Przed broną koni parka, za nią owies, groch, jarpa.

Wczesny siew niekiedy omyli, późny zawsze.

Na porównanie dnia z nocą, choroby radę powrócą.

Bóg zawsze takiego strzeże co biednym pomaga szczerze.

Kwiecień, (Duben, April,)

Dnie		Bal. katolicki	Bal. ewangel. 3.n
1	P	Ingona	Teodora
2	Ś	Franciszka z P.	Amalji
		Ev. ś. Jana 6.	Ev. ś. Jana 6.
3	Ń	4 Środz. Nych. ☹	4 Środz. Daryu.
4	P	Izydora	Ambrozego
5	W	Wincentego	Emilji
6	Ś	Celestyna	Ireneusza
7	Ź	Epifaninśa	Germana
8	P	Dyonizego b.	Apolonji
9	Ś	Maryi Egip.	Teofila
		Ev. ś. Jana 8.	Ev. ś. Jana 8.
10	Ń	5 Biała Eze. ☾	5 Biała Daniela
11	P	Leona	Ezechiela
12	W	Juliany	Juliany
13	Ś	Justyna m.	Idy
14	Ź	Walerjana	Tyburcjusza
15	P	Ludwiny	Olimpji
16	Ś	Lamberta m.	Ireny
		Ev. ś. Mat. 21.	Ev. ś. Mat. 21.
17	Ź	6 Kwiet. Rud. ☹	6 Biała Rudolfa
18	P	Apolonii	Walerjana
19	W	Tymona	Hermodgena
20	Ś	Agnieśki	Sulpicjusa
21	Ź	Ziel. Czwart.	Ziel. Czwartek
22	P	Wielki Piątek	Wielki Piątek
23	Ś	Biała Sobota	Wojciecha

Dzie	Bal. katolicki	Bal. ewangel.	3.n
	Ev. ś. Marka 16.	Ev. ś. Marka 16.	
24	N Wielkanoc	Wielkanoc	
25	P Pondz. Wielk. C	Pondz. Wielkanoc	
26	W Kleta p.	Nestora	
27	S Anastazego	Anastazji	
28	T Witalisa m.	Witalisa	
29	P Piotra m.	Sybili	
30	S Katarzyny Sen.	Eutropinśa	

- Nów d. 3, o g. 11, m. 57, przed połud.
 Na przemian chmurno i jasno, śnieg i wiatr
- Pierwsza ćwierć d. 10, o g. 12, m. 40 w poł.
 Południa ciepłe, poranki chłodne.
- Pełnia dnia 17 o g. 10 min. 25 rano.
 Czas zimny, nieprzyja roślinności.
- Ostatnia ćwierć d. 25 o g. 6 m 5. rano.
 Czas niepewny, i śnieg jeszcze polatuje.

Przysłowia gospodarskie.

Czasem Kwietnia pora letnia, czasem zwiędzie, w marzec
 Pierwszy Kwietnia, bajów pletnia. zjedzie.

Na świętego Franciszka, przylatuje plisłka,
 na świętego Wita, jaskółka zawita.

Na święty Wojciech, Pobyli pociech.

Święty Turzy z siwaczyną burzy.

Ciepły Marek, przysporzy miarek.

Jeśli rozsady mało, zrośnie w głowy calo.

Grzmot w Kwietniu dobra nowina,
 już sron roślin nie pościna.

W Kwietniu posucha, niżnie rolnikom otucha.

Maj, (Kwěten, Majus,)

Dnie		Kal. katolicki	Kal. ewangel.	3.n
Kw. s. Jana 20.		Kw. s. Jana 20.		
1	P	Przew. Sil. i J.	Przew. Sil. i J.	
2	P	Zygmunta	Zygmunta	
3	W	Znal. s. krzyża	Znależ. s. krzyża	
4	S	Gloriana m.	Glorjana	
5	C	Piusa V.	Botharda	
6	P	Jana w oleju	Dytrycha	
7	S	Domicelli p.	Bogumira	
Kw. s. Jana 10.		Kw. s. Jana 10		
8	P	Ppom. Stanist.	Ppom. Stanist.	
9	P	Brzegorza	Joba	
10	W	Izydora	Wiktoryna	
11	S	Beatryksy	Adolsa	
12	C	Panfracego	Panfracego	
13	P	Serwacego	Serwacego	
14	S	Bonifacego	Bonifacego	
Kw. s. Jana 16.		Kw. s. Jana 16.		
15	P	Ppom. Zofji p.	Ppom. Zofji	
16	P	Jana Nep.	Perettryna	
17	W	Paschalisa w.	Jodoka	
18	S	Seliksa	Libora	
19	C	Piotra	Potencjany	
20	P	Bernarda w.	Atanazego	
21	S	Seleny fr.	Seleny	
Kw. s. Jana 16.		Kw. s. Jana 16.		
22	P	Ppom. Julji p.	Ppom. Julji	
23	P	Dezyderyusa	Dezyderyusa	
24	W	Joanny	Juzanny	

Dzie	Kal. katolicki	Kal. ewangel.	3.m
25	S Urbana i Magd.	Urbana	
26	L Filipa	Bedy	
27	P Jana pap.	Magdaleny	
28	S Wilhelma	Wilhelma	
Lw. ś. Jana 16.		Lw. ś. Jana 16.	
29	P po W. Maksym.	P po W. Kunona	
30	P Serdynanda	Serdynanda	
31	W Petronelli	Petronelli	

- ☺ Now dnia 2 o g. 11 m. 24 wieczór.
Nagle się odciepli, bez deszeza.
- ☾ Pierwsza ćwierć d. 9 o g. 6 m. 19 wiecz.
Dnie pogodne z wiatrami południowemi.
- ☿ Pełnia dnia 16 o g. 10 m. 26 wieczór.
Obiecuje deszcz.
- ☾ Ostatnia ćwierć d. 25 o g. 12 m. 9 po półn.
Pogoda ustala się.

Przysłowia gospodarskie.

Otoż maj! otoż maj! zieleni się niwa, gaj!
Pełno kwiecia zieloności, pełno woni i śpiewności.
Pierwszego maja deszcz, nienrodzaja wieńcz.
Panfracy, Serwacy i Bonifacy,
Wielecy to dziwacy, wżdy wrożą inaczej.
Od Stasia aż do Josi, żytko najtężej kłost.
Święta Josija, Kwiateczki rozwija.
Pogoda na Urbana, to wielka wygrana.
Deszczyle majowy, jak lzy młodej wdowy.
Grzmot w maju sprzyja urodzaju.
Szczęśliwy, kto pracą żyje, bo z fałsu niikt nie utyje,
Ależ czasem się i to powiedzie, lecz to nie trwa, na złe wyjedzie.

Czerwiec, (Cervent Junius,)

Dnia		Kal. katolicki	Kal. ewangel. iel.	Ż.n
1	S	Nifod. krzyż.d. ☉	Nifodema	
2	C	Wniebowst. Pań.	Wniebowst. Pań.	
3	P	Blotyldy	Blotyldy	
4	S	Kwiryny	Karpata	
		Ww. ś. Jana 15.	Ww. ś. Jana. 15.	
5	A	6 po W. Florenc.	6 po W. Bonifa.	
6	P	Norberta	Norberta	
7	W	Robert a op.	Robert a	
8	S	Medarda b. ☾	Medarda	
9	C	Seliejana m.	Seliejana	
10	P	Matgorzaty f.	Onufreggo	
11	S	Barnabasa	Barnabasa	
		Ww. ś. Jana 14.	Ww. ś. Jana 14.	
12	A	Żest. Ducha św.	Żest. Ducha św.	
13	P	Pondzialek Sw.	Pondzialek Sw.	
14	W	Bazylego b.	Elżbiety	
15	S	Sucha Wita ☪ C	Wita	
16	C	Justyny	Justyny	
17	P	Adolfa bisk.	Laury	
18	S	Marka i Marc.	Arnolda	
		Ww. ś. Mat 28.	Ww. ś. Jana 3.	
19	A	1 po Sw. ś. Troj.	S. Troic Werwa.	
20	P	Reginy	Sylwera	
21	W	Alojzego z Gonz.	Albana	
22	S	Paulina b.	Achacego	
23	C	Boże Ciało ☉	Bazylego	
24	P	Jana Chrzciciela	Jana Chrzciciela	
25	S	Jakóba stróża	Prospera	

Dzie	Bal. katolicki	Bal. ewangel. 3. n	
	Ev. ś. Łuk. 14.	Ev. ś. Łuk. 16.	
26	A 2 po Sw. Jana i P	1. roz. T. Jeremi.	
27	P Władysława	Władysława	
28	W Leona p. †	Leona	
29	S Piotra i Pawła	Piotra i Pawła	
30	E Emilji i Lucy. ☹	Pawła pam.	

☹ Now dnia 1 o g. 8 m. 30 rano.

Czas ciepły, z burzami.

☾ Pierwsza ćwierć d. 8 o g. 12 m. 7 w nocy.
Stroi się na deszcz.

☼ Pełnia dnia 15 o g. 11 m. 56 rano.

Pogoda niestała, grzmoty.

C Ostatnia ćwierć d. 23 g. 3 m. 52 po połud.
Powietrze parne, mgły i deszcze.

☹ Now dnia 30 o g. 4 po południu.

Czas zmienny, deszcze z gradem.

Przysłowia gospodarskie.

Czerwiec się czerwieni! będzie dość w fieszeni.

W Czerwcu się pokazuje, co nam Bóg da w darze.

Czerwiec, przerwiec, bo przerywa gospodarę aż do żniwa.

Jakim Medard dniem zaświeci, takie będą sianożęci.

Medardowy deszcz, czterdziestu innych wieści.

Pogoda na Wita, to dobrze na żyta.

Gdy Jan Chrzyciel skropi, mokre będą kopy.

Po Piotrze Pawle, żyto żrzeje nagle.

Suchy pórż, poład czas, z pola bierz, na zapas,

a płucz i susz, wiąż w wiązeczki,

będzieć w zimie miasto siczki

Prównom do doju, dadząc mleka jak z zdroju.

Lipiec, (Czerwiec, Juliusz)

Dzień		Kal. katolicki	Kal. ewangelicki	3. n
1	S	Srebra Jezusa	Teobalda	
2	S	Nawiedzenie M.P.	Nawiedz. M. P.	
		Ev. s. Łuk. 15.	Ev. s. Łuk. 14.	
3	M	ApoSw. Ottona	2poś.Tr. Zeliodo.	
4	P	Prokopa	Prokopa	
5	W	Karoliny	Silomeny	
6	S	Izajasa pr.	Izajasa	
7	C	Estery	Wilibalda	
8	P	Elżbiety kr.	Biljana	
9	S	Cyryla	Mojżji	
		Ev. s. Łuk. 5.	Ev. s. Łuk. 15.	
10	M	ApoSw. Amalji	3poś.Tr. Jakób.	
11	P	Pelagji	Pelagji	
12	W	Jana B.	Henryka	
13	S	Malgorzaty	Malgorzaty	
14	C	Bonawentury	Karoliny	
15	P	Kozest. Apost. ☩	Baldwina	
16	S	Śmp. Szkapl.	Anty	
		Ev. s. Mat. 5.	Ev. s. Łuk. 6.	
17	M	ApoSw. Aleksego	4poś.Tr. Aleksego	
18	P	Szymona z L.	Eugeniusza	
19	W	Wincentego	Kozyny	
20	S	Czesława	Elijasa	
21	C	Daniela pr.	Pauliny, Olgi	
22	P	Marji Magd.	Marji Magd.	
23	S	Teofila ☩	Apolinara	

Dnie	Bal. fatolicki	Bal. ewangiel.	5 n
	Ev. s. Marfa 8.	Ev. s. Łuk. 5.	
24	Sp Sw. Krysty.	Sp Tr. Krysty.	
25	p Jakuba ap.	Jakuba ap.	
26	w Anny	Anny	
27	s Jufunda	Marty	
28	c Innocenta	Pantaleona	
29	p Marty	Beatryksy	
30	s Heleny	Borzywoja	
	Ev. s. Mat. 7.	Ev. s. Mat. 5.	
31	Sp Sw. Ignac.	Sp Tr. Ernesty.	

☾ Pierwsza ćwierć d. 7 o g. 7 m. 15 rano.
Pogoda deszczami przerywana.

☾ Pełnia dnia 15 o g. 2 m. 15 rano.
Ciągła pogoda.

☾ Ostatnia ćwierć d. 23 o g. 4 m. 45 rano.
Parno, burze z grzmotami.

☾ Now dnia 29 o g. 11 m. 3 wieczór.
Czas do deszczu słonny.

Przysłowia gospodarskie.

Lipiec wonny nadchodzi, i przednowek uchodzi.

W Lipcu żnięcy do pola, a pszczoły z pola.

Do powrósł dalej chłopcy, trzeba wiązać nowe snopy.

Deszcz na Nawiedz. Panny, potrwa pewno do Żużanny.

Kiedy na Małgorzatę Propi, siano się źle skłopi.

Na św. Jakuba, już poczyna się rachuba.

Świętojański kiedy spadną, zboża w równiach się poładną,

Żato w górach kieby gaje, będą chleba urodzaje.

Gdy do Pietra trwa pogoda, to na równiach znów uroda,

Wle bieda na górala, upał zboża powypala.

Sierpień, (Srpeń, Augustus,)

Dzie		Kal. katolicki	Kal. ewangelic.	Ż.n
1	p	Piotra w okow.	Piotra w okow.	
2	w	Porcjunkuli	Gustawa	
3	s	Ż. ś. Szczepana	Augusta	
4	c	Dominika	Dominika	
5	p	Imp. Śnieżnej	Oswalda	
6	s	Przemien. Pań.	Przem. Pańskie	
		Ew. ś. Łuk. 16.	Ew. ś. Marka 8.	
7	n	8p Św. Kajetan	7p Ś. Tr. Donata	
8	p	Cyrjaka	Cyrjaka	
9	w	Ramila	Jaroslawa	
10	s	Wawrzyńca	Wawrzyńca	
11	c	Żuzanny	Żuzanny	
12	p	Klary	Klary	
13	s	Śipolita m.	Światopluka	
		Ew. ś. Łuk. 19.	Ew. ś. Mat. 7.	
14	n	9p Św. Euzebi.	8p Ś. Tr. Euzebi.	
15	p	Wnibow. Imp.	Wnibowz. Imp.	
16	w	Rocha	Rocha	
17	s	Anastazego b.	Vertrama	
18	c	Żeleny	Augustyna	
19	p	Ludwika	Sebalda	
20	s	Szczepana fr.	Bernarda	
		Ew. św. Łuk. 18.	Ew. ś. Łuk. 16.	
21	n	10p Św. Joa.	9p Ś. Tr. Adolfa	
22	p	Jaccka w	Tymoteusza	
23	w	Żilipa b.	Żacharjasa	
24	s	Bartłomieja ap.	Bartłomieja	
25	c	Ludwika fr.	Ludwika	

ma dni 31.

Dzień	Kal. katolicki	Kal. ewangel.	Ż.n
26	p Samuela pr.	Samuela	
27	ś Józefa Kal.	Gebharda	
Ew. ś. Marka 7.		Ew. ś. Łuk. 19.	
28	n 11 ps. Św. Aug. ☹	10 ps. Tr. August.	
29	p Ścięcia ś. Jana	Ścięcia ś. Jana	
30	w Poc. M. Seliśa	Beniamina	
31	ś Rajmunda	Paulina	

- ☾ Pierwsza ćwierć d. 5 o g. 4 m. 41 wiecz.
Czas parny i niepewny.
- ☾ Pełnia dnia 13 o g. 5 m. 54 po połud.
Na przemian pogoda i deszcze.
- ☾ Ostatnia ćwierć d. 21 o g. 3 m. 5 po połud.
Chmurno, deszczowo, z wiatrami.
- ☹ Nowo dnia 28 o g. 6 m. 53 rano.
Dzienna pogoda niepewna, wieczory piękne.

Przysłowia gospodarskie.

W pierwszym tygodniu pogoda stała,
Będzie zima długo biała.

Wawrzyniec pokazuje, jaka jesień następuje.
Wniebowzięcie Panny Maryi słońce mało jasne,
Będzie wino godnie kwaśne.

Jaki Bartek nieświe dzień, taką będzie i jesień.
Na św. Bartłomieja, po raz pierwszy jęknie fnieja.

W sierpniu rosy tak potrzeba, jako codziennego chleba.
Owoc pomalu dojrzewa, jesień długa przybywa.

Pod ozimą upraw rolę, ugorowe też pończ pole.
Pracuj i zbieraj, bez szkody braci
Ubożych wspieraj, Bóg ci zapłaci.

Wrzesień, (Zařj, September,)

Dnie		Kal. katolicki	Kal. ewangel.	Ż.n
1	C	Jdziego	Jlgi	
2	p	Joachima	Absolona	
3	S	Bronisławy	Miłosława	
		Łw. ś. Łuř. 10.	Łw. ś. Łuř. 18.	
4	n	12pŚw. Roz. ☾	11pś.Tr. Rozalji	
5	p	Urbana p.	Wiktora	
6	w	Zacharjaśa	Bolesława	
7	S	Reginy †	Reginy	
8	C	Narodzenie M. p.	Narodzenie M. p.	
9	p	Gorgona m.	Brunona	
10	S	Mikołaja z T.	Sostena	
		Łw. ś. Łuř. 17.	Łw. ś. Marka 7.	
11	n	13pŚw. J. M. p.	12pś.Tr. Prota	
12	p	Tobiaśa ☿	Syrusa	
13	w	Eulogiusza b.	Amata	
14	S	Podwyżs. Krz.	Korneliusza	
15	C	Nifodema	Morgana	
16	p	Ludomily wd.	Ludomily	
17	S	Sildegardy	Lamberta	
		Łw. ś. Mat. 6.	Łw. ś. Łuř. 10.	
18	n	14pŚw. Tomasa	13pś.Tr. Tytusa	
19	p	Januarego ☾	Sydonji	
20	w	Eustachego	Saustyna	
21	S	Żuchd Mateu.	Mateusza	
22	C	Mauryczego m.	Mauryczego	
23	p	Tekli †	Tekli	
24	S	Berarda b. †	Berarda	

ma dni 30.

Dzień	Bal. katolicki	Bal. ewangelicki	3.11
	Ew. 6. Łuk. 7.	Ew. 6. Łuk. 17.	
25	15p Św. Kleofas.	14p Tr. Kleofas.	
26	p Józefata	Cypryana	
27	w Władysława	Kosmy	
28	s Wacława	Wacława	
29	c Michała	Michała	
30	p Sieronima	Sieronima	

- Pierwsza ćwierć d. 4 o g. 5 m. 24 rano,
Ciepłota zniża się, deszcz drobny.
- Pełnia dnia 12 o g. 9 m. 51 rano.
Dzień pochmurny i deszcz.
- Ostatnia ćwierć d. 19 o g. 11 m. 33 wiecz.
Słońce rzadko jasne
- Nowo dnia 26 o g. 3 m. 15 po połud.
Pogoda powraca.

Przysłowia gospodarskie.

Wiedzie wrzesień pilną jesień,
Wrzeszczę jedno za drugim
Wiedzę obracać plugiem.

Święty Jdzy ci zwiastuje, jaki miesiąc się gotuje.

Na święty Przyj, już owce strzyż,
Po 6. Teffi, będziemy kapustę sicfli.

Ptaśki przed Michałem odleciały, będzie ostry grudzień cały.
Co po honorze, fiedy pustki w worze.

Chłopa Forcem nie mierzą.

Rola najlepsza, rola Plejnot drogi,
Buduje gumna, stawia Popy, brogi,

• Panem uczyni pilnego rolnika,
Żywi bogacza, też i rzemieśnika.

Październik, (Nigen, October,)

Dnie		Kal. katolicki	Kal. ewangel.	5.11
1	S	Remigiusza	Remigiusza	
		Ev. 6. Luk. 14.	Ev. 6. Mat. 6.	
2	N	16p Sw. Nojanc.	15ps.Tr. Leodeg.	
3	P	Kandyda	Ludomira	
4	W	Franciszka Ser.	Franciszka	
5	S	Placyda	Sidesa	
6	C	Brunona	Stryderyki	
7	P	Justyny	Amalji	
8	S	Brygity	Pelagiusza	
		Ev. 6. Mat. 22.	Ev. 6. Luk. 7.	
9	N	17p Sw. Dyoniz.	16ps.Tr. Dyoniz.	
10	P	Franciszka	Bideona	
11	W	Emiljana	Burkarda	
12	S	Maksymiljana	Maksymiljana	
13	C	Kolomana	Edwarda	
14	P	Kalixta p.	Kalixta	
15	S	Jadwigi Teresie	Jadwigi	
		Ev. 6. Mat. 9.	Ev. 6. Luk. 14.	
16	N	18p Sw. Gawła	17ps.Tr. Gawła	
17	P	Glorentego	Glorentego	
18	W	Jana K.	Lukasa	
19	S	Piotra z Alf.	Serdynanda	
20	C	Felicjana	Wendelina	
21	P	Urşuli p.	Urşuli	
22	S	Korduli p.	Korduli	
		Ev. 6. Mat. 22.	Ev. 6. Mat. 22.	
23	N	19p Sw. Jana K.	18ps.Tr. Sewer.	

Dzie	Bal. katolicki	Bal. ewangel.	3. n
24	P Rafala	Salomei	
25	W Kryspina	Wilhelminy	
26	S Ewarysta p. 	Ewarysta	
27	C Jwona wyz.	Sabiny	
28	P Szymona i Judy	Szymona i Judy	
29	S Narcyza	Narcyza	
Ew. 6. Jana 4.		Ew. 6. Mat. 9.	
30	 20p Sw. Marce	19p s Tr. Blandy.	
31	P Wolfganga 	Paniatka Refor.	

 Pierwsza ćwierć d. 3 o g. 9 m. 52 wieczór.

Chłodno chmurno, wiatry północno-za-

 Pełnia dnia 12 o g. 1 m. 11 po północy.

Czas pogodniejszy, wieczory i poranki zimne

 Ostatnia ćwierć d. 19 o g. 7 m. 2 rano.

Deszeże ciepłe.

 Now dnia 26. o g. 1 m. 52 po północy

Deszeże, potem pogoda.

Przysłowia gospodarskie.

W październiku nie trać sypu

Rznij plugiem po ścierni

Uż się rola zczerni

Kończ posłady, bo na wiosnę nie daś rady.

Na Emilia, babie lato się przesila.

Święta Jadwiga, piermasze podzwiga.

Na Szymona Indy, jesień twardnie aż do grudy.

We wsi mieśka: To-maś, w mieście: Ja-kup.

Mądry paźdy, co rolę umilował,

Ule potrzeba, aby jej pilnował.

Listopad, (Listopad, November,)

Dnie		Kal. katolicki	Kal. ewangel.	3.11
1	W	Wszystk. Święt.	Wszystk. Świętych	
2	S	Dzień zaduszy. ☾	Dzień zaduszy	
3	C	Huberta	Teofila	
4	P	Karola Borom.	Ottona	
5	S	Elżbiety	Emeryka	
		Ew. Ł. Mat. 18.	Ew. Ł. Mat. 22.	
6	W	21pŚw. Leonar.	20pŁ. Tr. Erdm.	
7	P	Serfulana	Engelberta	
8	W	Bogumira	Bogumira	
9	S	Teodora	Teodora	
10	C	Andrzeja Aw. ☿	Marcina Lut.	
11	P	Marcina bisk.	Marcina bisk.	
12	S	Marcina pap.	Jonasza	
		Ew. Ł. Mat. 22.	Ew. Ł. Jana 4.	
13	W	22pŚw. Stanist.	21pŁ. Tr. Brykc	
14	P	Serafina	Lewina	
15	W	Leopolda	Leopolda	
16	S	Edmunda	Ottomara	
17	C	Brzegorza b. ☿	Żygona	
18	P	Ottona op.	Belazego	
19	S	Elżbiety	Elżbiety	
		Ew. Ł. Mat. 24.	Ew. Ł. Mat. 18.	
20	W	23pŚw. Geliksa	22pŁ. Tr. Edmun.	
21	P	Oskarow. N. i. p.	Oskarow. N. i. p.	
22	W	Cecylji p.	Cecylji	
23	S	Klemenśa p.	Klemenśa	
24	C	Jana od Krz. ☿	Emilji	

Dnie	Kal. katolicki	Kal. ewangel.	3.n
25	P Batarzyny p.	Batarzyny	
26	S Konrada b.	Konrada	
Lw. 6. Łuk 21.		Lw. 6. Mat. 21.	
27	1 Adw. Waler.	1 Adw. Lotara	
28	P Rufina	Rufina	
29	W Saturnina b.	Waltera	
30	S Andrzeja ap.	Andrzeja ap.	

☉ Pierwsza ćwierć d. 2 o g. 5 m. 38 wieczór.
Mgły, deszcze i chmury.

☿ Pełnia dnia 10 o g. 3 m. 23 po południu.
Chmurno, przymroźki w nocy.

☾ Ostatnia ćwierć d. 17 g. 2 m. 26 po połud.
Deszcze i powietrze zimne.

☼ Now dnia 24 o g. 3 m. 2 po południu.
Malo słońca, częste chmury.

Przysłowia gospodarskie.

Ktoś nazwę Listopada, że liść martwy wien opada.
Kiedy się liść gęsto trzyma, nie tak prędko będzie zima.

Wszyscy Święci gdy jasnością nas uraczą,
A. za duszki nie popłaczą,

Marcin nam też nie zsiwieje,
Wówczas bratku miłej nadzieje,

Je w Ofiarowanie, maś piękne zaranie,

Na Niepołalana, rzeki nam nie staną,

A tak do Wiliji nato, dotrwa babie lato.

Na święto Marcina, najlepsza gęsina:

patrz na pierś i na łosć, jaka zima nam zagości.

Na Marcina gęsi na łądzie, w gody będą na wodzie.

Jędrzej we śnie dziewczom marzy, jak i im się tam nadarzy.

Grudzien, (Prosinec, December,

Dzie	Kal. katolicki	Kal. ewangel.	San
1	C Eligiusza	Longina	
2	p Bibianny 	Murelji	
3	S Franciszka A.	Dymitra	
Ew. s. Mat. 11.		Ew. s. Luk. 21. •	
4	1 2 Adw. Barbary	2. Adw. Barbary	
5	p Sabby	Abigajla	
6	w Mikołaja	Mikołaja	
7	S Ambrozego	Agaty	
8	1 p. p. 1 	Dzień p. 1 	
9	p Leofadji p.	Joachina	
10	S Judyty 	Judyty	
Ew. s. Jana 1.		Ew. s. Mat. 11.	
11	1 2 Adw. Damaz.	2 Adw. Damaz.	
12	p Aleksego	Otylji	
13	w Lucji p.	Lucji	
14	S Spiryd.	Nikaza	
15	C Ireneusza	Ignacego	
16	p Adelajdy 	Albina	
17	S Łazarza 	Łazarza	
Ew. s. Luk. 3.		Ew. s. Jana 1.	
18	1 4 Adw. Gracja.	4 Adw. Wunib.	
19	p Maura	Abrahama	
20	w Teofila	Izaka	
21	S Tomasa	Tomasa	
22	C Zenona	Beaty	
23	p Wiktoria	Wiktoria	
24	S Wilija Ad. i Ł. 	Wilija Ad. i Łw.	

Dzień	Kal. katolicki	Kal. ewangel. 3.11
	Ew. 6. Jana. 4.	Ew. 6. Mat. 9.
25	N Boże Narodz.	Boże Narodz.
26	P Szczepana m.	Szczepana m.
27	W Jana Ew.	Jana Ew.
28	S Młodzianków	Młodzianków
29	C Tomasa	Jonatana
30	P Dawida	Dawida
31	S Sylwestra.	Sylwestra.

☾ Pierwsza ćwierć d. 2 o g. 3 m. 10 po pold.
Ciepłota spada. pod 0, śnieg.

☾ Pełnia dnia 10 o g. 4 m. 32 rano.
Mrozy, jasń i mgły.

☾ Ostatnia ćwierć d. 16 o g. 10 m. 35 wiecz.
Zimno, pogodnie.

☾ Now dnia 24 o g. 7 m. 6 rano.
Jasno, zimno, śniegi znaczne.

Przysłowia gospodarskie.

Jeżeliś gazda, świadom wśedy,
Być się wiodło w twojej chatce,
Nie skap grocha na połędy
Służbie, družbie i czeladce.
Poczcij zdrowiem i przysłowiem,
Tać cię przecie nie ubędzie,
A bez trudu każdy z ludu
Z chęcią tobie służyć będzie.
Bo jaś Pania pragnie wody,
Taś czeladka drzy na gody;
Ależ człek nie wie co się święci,
A farbnie dla pamięci.

Kalendarz żydowski.

Styczeń, d. 6go 1 Schebat ° 5619.

Luty, d. 5go 1 Adar.° — d. 11go śmierć Mojżesza. — d. 18go Mały Purim.

Marzec, d. 7go 1 Weadar.° — d. 17go Pośt Estry. — d. 20go Purim (zapusty żydowskie). — d. 21go Szusan Purim.

Kwiecień, d. 5go 1 Nisan.° — d. 19go Początek Paschy (Wielkanoc). — d. 20go Drugie święto — d. 25go Siódme święto. — d. 26go Koniec paschy.

Maj, d. 3go 1 Ijar° — d. 22go Lag Beomer.

Czerwiec, d. 3go 1 Siwan° — d. 8go Święto tygodniowe. — d. 9go Drugie święto.

Lipiec, d. 3go 1 Thamns.° — d. 19go Pośt, Zdobycie Pościola.

Sierpień, d. 1go 1 Ab° — d. 9go Pośt, Spalenie Pościola. d. 31go 1 Elul.°

Wrzesień, d. 29go 1 Tisri° Nowy rok 5620. — d. 30go Drugie święto.

Październik, d. 2go Pośt Gedaliah. — d. 8go Sądny dzień. d. 13go Kuczki — d. 14go Drugie święto. — d. 19go Święto palmowe. — d. 20go Koniec Kuczek. d. 21go Radość z prawa. — d. 29go 1 Maršeswan.°

Listopad, d. 27go 1 Kislew.°

Grudzień, d. 21go Poświęcenie Pościola. — d. 27go 1 Tebeth.°

(Gwiazdka (°) oznacza początek miesiąca żydowskiego.)

Dwanaście znaków niebieskich.

♈ Baran		♌ Lew		♏ Strzelec	
♉ Byk		♍ Panna		♐ Kozioroż	
♊ Bliźnięta		♎ Waga		♑ Wodnik	
♋ Rał		♏ Niedzw.		♒ Ryby	

Rok Pański 1859

zwyyczajny czyli o 365 dniach, jest:

Od stworzenia świata	7059
„ potopu świata	4152
„ wybudowania Rzymu	2612
„ poprawienia kalendarza przez Juliusza Cezarza	1905
„ powstania wiary mahometanśkiej	1276
„ zaprowadzenia chrześcijaństwa w Polsce i Śląsku	894
„ obrania Rudolfa I. hr. z Sabsburgu za niem. ces.	586
„ wynalezienia sztuki drukarskiej	419
„ poprawienia kalendarza przez Grzegorza XIII. pap.	277
„ ustanow. dziedzicznej godności cesarskiej austriackiej	55
„ wstąpienia na tron JEZU. Franciszka Józefa I.	11

Liczyby wrótów kalendarzskich:

Liczyba złota czyli wrót	Wrót słońca	20
Pięięcyca 17	Poczet rzymski	2
Wpółta XXVI.	Litera niedzielna	II

Święta ruchome

Niedziela starozapustna	20 Intego
Popielec	9 Marca.
Wielkanoc	24 Kwietnia.
Wniebowstąpienie Pańskie	2 czerwca
Zielone Świątki	12 czerwca
Niedziela ś. Trójcy	19 czerwca
Boże Ciało	23 czerwca
Niedziela 1 Adwentu	27 listopada.

Mieścopuśtu, rachując od Nowego Roku do Popielca, będzie tygodni 9, i dni 4

Su che dnie są: 16, 18, 19 marca; — 15, 17, 18 czerwca; — 21, 23, 24 września; — 14, 16, 17 grudnia.

Dnie normalne:

Czas y uroczyste są: od adwentu aż po święto, trzech Króli; od początku postu aż po niedzielę pierwszą po

wielkiej nocy. — Bale muzyki taneczne i teatra są zapazane: 22—23 grudnia, w popielcową środę od niedzieli Piwetnej, aż do wielkanocnej, w niedzielę zielono-świątkową, Boże Ciało, Zwiastowanie P. Marji i Narodzenie P. Marji, w dzień Wszystkich świętych, i w dzień Patrona Fraju. — Muzyki taneczne i bale są także zapazane w całym ciągu czasów uroczystych, we wszystkie kościelne dni postne w piątki i soboty całego roku.

Patronowie Frajów.

W Szląsku ś. Jadwiga	15 października.
W Kracowie ś. Stanisław	8 maja.
W Galicji ś. Michał	29 września.
W Morawie śś. Cyryl i Metody	9 marca.
W Czechach ś. Jan Nepomucen	16 maja.
„ ś. Wacław	28 września.
W Węgrach ś. Szczepan	20 sierpnia.
W Rakusach ś. Leopold	15 listopada.
W Styrii ś. Józef	19 marca.

Cztery pory roku.

Wiosna poczyną się dnia 21 marca o godzinie 12 minucie 29 po północy.

Lato poczyną się dnia 21 czerwca o godzinie 6 minucie 18 rano.

Jesień poczyną się dnia 22 września o godzinie 9 m. 29 wieczór.

Zima poczyną się dnia 21 grudnia o g. 12 m. 18 po połud.

Zaćmienia.

W roku 1859 będzie 6 zaćmień, to jest 4 zaćmienia słońca i 2 księżyc. Z tych jednak w naszych krajach żadnego widać nie będzie. Wymieniamy je przecie, jak następować będą. — 1) Zaćmienie słońca, częściowe, dn. 3 lutego nad ranem, widziane będzie tylko w pobliżu bieguna południowego. 2) Zaćmienie Księżyca, zupełne, d. 17. lutego w południe, widzialne w Ameryce, Australji i Azji wschodniej — 3) Za-

ćmienie słońca, częściowe, dnia 4 marca wieczorem, ukaże się tylko w północnej Azji, w północno-zachodniej Ameryce i w północnej części Oceanu spokojnego. — 4) Zaćmienie słońca, częściowe, dnia 29 lipca wieczorem, widzialne w północnej Azji, we wschodnio-północnej Ameryce, i w północnych Konczynach Europy. — 5) Zaćmienie Księżyca, zupełne, dnia 13 sierpnia po południu, w Australji, Afryce, w części Azji i w południowych Konczynach Europy. — 6) Zaćmienie słońca, częściowe, dnia 28 sierpnia rano, w południowo-wschodniej Afryce i w południowych stronach oceanów atlantyckiego i spokojnego.

Szczególniejſze zejſcia gwiazd:

Dnia 4 lutego rano po godzinie 5 widzieć będzie można planetę Wenus w największym blasku. — Dnia 8 maja po godzinie 9½ planeta Saturn zniknie na godzinę, zakryta tarczą Księżyca. — Dnia 21 lipca o godzinie 3 rano, będą planety Wenus i Jowisz tak blisko jedna obok drugiej, jak to rzadko się zdarza. —

Planeta panująca: Księżyc.

Księżyc jest stałym towarzyszem ziemi; ciało jego ciemne, dostaje światło od słońca. Jest 50razy mniejszy niżli ziemia, i 51,000 mil od niej oddalony. Krąży około ziemi, zwrócony ku niej zawsze jedną stroną, tak iż przez każde obiegnięcie około niej obróci się także raz około siebie czyli swej osi. Koło to ukończy w 29 dniach, 12 godzinach, 44 minutach i 3 sekundach. W tym obiegu zmienia swe położenie ku słońcu, tak iż niekiedy widzimy tarczę jego całą od słońca oświetloną, niekiedy tylko część jej, a niekiedy jest wcale nieoświetlony. Stąd mamy tak zwane postacie Księżyca: pełnią () , pierwszą ćwierć () , ostatnią ćwierć () , i now () . Na tarczy jego postrzegamy ciemniejsze miejsca, które za wysokie góry, doliny, morza i jeziora na nim będące uważają. Gdy stanie w prostej linii między ziemią a słońcem, sprawia zaćmienie słońca; gdy zaś ziemia stanie między Księżycem a słońcem w pośrodku, jest zaćmienie Księżyca.

Tablica wschodu i zachodu słońca
czyli długość dnia, obliczona na południę Frańkowski.

Dzień	Wsch. słońca		Zachód słońca		Długość dnia		Dzień	Wsch. słońca		Zachód słońca		Długość dnia	
	g.	m.	g.	m.	g.	m.		g.	m.	g.	m.	g.	m.
Styczeń.							Lipiec.						
10	8	3	4	13	8	10	10	4	7	8	1	15	54
20	7	55	4	27	8	32	20	4	18	7	54	15	36
30	7	43	4	43	9		30	4	30	7	42	15	12
Luty							Sierpień.						
10	7	27	5	3	9	36	10	4	46	7	24	14	38
20	7	8	5	20	10	12	20	5	2	7	4	14	2
28	6	51	5	35	10	24	30	5	16	6	56	13	30
Marzec.							Wrzesień.						
10	6	32	5	50	11	18	10	5	32	6	22	12	50
20	6	10	6	6	11	56	20	5	47	6		12	1
30	5	43	6	22	22	24	30	6	3	5	37	11	34
Kwiecień.							Październik.						
10	5	23	6	39	13	26	10	6	19	5	15	10	5
20	5	4	6	54	13	50	20	6	36	4	54	10	18
30	4	45	7	9	14	24	30	6	43	4	36	9	4
Maj.							Listopad.						
10	4	28	7	24	14	56	10	7	11	4	17	9	
20	4	15	7	37	15	22	20	7	27	4	5	8	38
30	4	4	7	50	15	46	30	7	42	3	56	8	14
Czerwiec.							Grudzień.						
10	3	58	8		16	2	10	7	54	3	52	7	58
20	3	56	8	4	16	8	20	8	2	3	54	7	52
30	4		8	5	16	6	30	8	6	4		7	54

Wszystkie obliczenia astronomiczne wzięte są według czasu Frańkowskiego, z przyczyny iż Frańków najbliższem dla nas miejscem gwiazdarskiem.

Modla stęplowa.

w walencie anstr, według c. F. rozporządzenia z d. 8 lipca 1858

na weksle					na dokumenta prawne				
			zl.	fr.				zl.	fr.
	do	100	—	5		do	20	—	5
od 100	"	200	—	10	od 20	"	40	—	10
" 200	"	300	—	15	" 40	"	60	—	15
" 300	"	500	—	25	" 60	"	100	—	25
" 500	"	1000	—	50	" 100	"	200	—	50
" 1000	"	1500	—	75	" 200	"	300	—	75
" 1500	"	2000	1	—	" 300	"	400	1	—
" 2000	"	4000	2	—	" 400	"	800	2	—
" 4000	"	6000	3	—	" 800	"	1200	3	—
" 6000	"	8000	4	—	" 1200	"	1600	4	—
" 8000	"	10000	5	—	" 1600	"	2000	5	—
" 10000	"	12000	6	—	" 2000	"	2400	6	—
" 12000	"	16000	8	—	" 2400	"	3200	8	—
" 16000	"	20000	10	—	" 3200	"	4000	10	—
" 20000	"	24000	12	—	" 4000	"	4800	12	—
" 24000	"	28000	14	—	" 4800	"	5600	14	—
" 28000	"	32000	16	—	" 5600	"	6400	16	—
" 32000	"	36000	18	—	" 6400	"	7200	18	—
" 36000	"	40000	20	—	" 7200	"	8000	20	—

Wyżej 40000 zł., za każde 2000 zł. dodaje się stempel po 1 zł., suma niższa od 2000, za całkowitą wziętą być winna.

Wyżej 8000 zł., za każde 400 zł., dodaje się stempel po 1 zł., suma niższa od 400, za całkowitą wziętą być winna.

Oplata listów na pocztę w nowój monecie.

List pojedynczy czyli nie ważący więcej nad 1 Int, oplaca się znaczkami 3 Frajcarowym, jeżeli zostaje w obrębie poczty oddawczej; — znaczkami 5 fr., w oddaleniu do 10 mil; — znaczkami 10 fr., w oddaleniu od 10 do 20 mil; — znaczkami 15 fr., w oddaleniu nad 20 mil. — List przeważający 1 Int uważa się za podwójny, przeważający 2 Inty za potrójny itd. i tak się też oplaca.

O nowej austriackiej walucie.

Od 1 listopada 1858 r. waluta austriacka jest jedynie legalną walutą krajową państwa austriackiego. Taż waluta austriacka składa się z następujących monet nowych:

a) w złocie:

1. Korona, równa 13 złotym 80 kraj. wal. austr., czyli 13 renskim 8 $\frac{1}{2}$ kraj. mon. Ponn.
2. półkorona, równa 6 złotym 90 kraj. wal. austr., czyli 6 renskim 34 $\frac{1}{2}$ kraj. mon. Ponn.

b) w srebrze:

1. Dwutalarówka związkowa, równa 3 zł. wal. austr., 2 talarom pruskim, 2 renskim 51 kraj. mon. Ponn.
2. Talarówka związkowa, równa 1 złot. 50 now. Fr. wal. austr., 1 talarowi prusk., 1 ren. 25 $\frac{1}{2}$ kraj. mon. P.
3. Dwuzłotówka wal. austr. równa 200 now. kraj., albo 1 rensk. 54 $\frac{1}{2}$ kraj. mon. Ponn.
4. Złotówka (złoty) w. austr., równa 100 now. Fr., albo 57 $\frac{1}{2}$ Fr. m. P.
5. Ćwierć złotówka wal. austr. równa 25 n. Fr. albo 14 $\frac{1}{2}$ Fr. mon. Ponn.
6. Dziesięćkrajcarówka wal. austr., równa 10 now. kraj., albo 5 $\frac{1}{2}$ kraj. mon. Ponn.
7. Pięćkrajcarówka wal. austr., równa 5 now. Fr., albo 2 $\frac{1}{2}$ kraj. m. P.

c) miedziane:

1. Trzykrajcarówka wal. austr., równa 5 n. Fr., albo 1 $\frac{1}{2}$ kraj. m. P.
2. Krajcar waluty austr. równy 1 now. Fr., albo $\frac{4}{7}$ Fr. m. P.
3. Półkrajcar wal. austr. równy $\frac{1}{2}$ now. Fr., albo $\frac{2}{7}$ Fr. m. P.

Pozostawione tymczasowo dawniejsze gatunki monet, aż do chwili ściągnięcia ich z obiegu, mają mieć następującą wartość w walucie austriackiej:

	mal.	austr.	zl.	Fr.	n.
1. Dwurenſczak - - - -	2	10			
2. Renſczak - - - -	1	5			
3. Dwudzieſtówka nowa i lira - —	35				
4. Dwudzieſtówka ſtara - - - —	34				
5. Dziesięciofrajcarówka i pół liry —	17				
6. Pięciofrajcarówka i ćwierć liry —	8½				
7. Trzyfrajcarówka - - - -	5				
8. Talar foronny - - - -	2	30			
9. Pół talara foronnego - - - 1	12				
10. Ćwierć talara foronnego - —	55				
11. Szęciofrajcarówka z roku 1848 i 49 —	10				
12. Dwufrajcarówka z miedzi - - —	3				
13. Krajcar - - - -	1½				
14. Pół frajcara - - - -	½				

Prawidła najgłówniejsze dla przerachowania

waluty Konwencyjnej na walutę austryacką, lub odwrotnie austryackiej na Konwencyjną, tudzież waluty wiedeńskiej na austryacką i odwrotnie są:

1. Zamienić można sumę wyższą nad 100 nowych Frajcarów na złote w. a., jeżeli się dwie ostatnie cyfry tej sumy oddziela. Cyfry na lewej ręce pozostałe oznaczają złote, cyfry na prawej zaś oznaczają nowe Frajcarry. N. p. 120 Fr. wal. austr., = zł. 1,20 — to jest 1 zł. 20 Fr. wal. austr.

2. Zamienić można Frajcarry monety Konwencyjnej na nowe Frajcarry, jeżeli się ich suma o połowę i czwartą część podwyższy. N. p. jeżeli chce zamienić 16 Frajcarów mon. Konw. na nowe Frajcarry, tedy połowa z 16 jest 8 a czwarta część z 16 jest 4, uczyni tedy 16, 8 i 4 t. j. 28 nowych Frajcarów.

3. Zamienić można nowe Frajcarry na Frajcarry mon. Konw., jeżeli się przez $\frac{4}{7}$ pomnożą (t. j. przez 4 pomnożą a

przez 7 podziela); a tak n. p. 25 nowych Frajcarów czyni 14 $\frac{1}{2}$ Frajcarów mon. Fonw., bo 25 pomnożone przez 4 czyni 100, a 100 podzielone przez 7 czyni 14 $\frac{1}{2}$.

4. Zamienić można renskie monety Fonwencyjnój na walutę austryacką, wnioskując tak: ile renskich mon. Fonw., tyle piętaćków wal. austr. do liczby ich dolożyć trzeba. Ponieważ zaś z dziesiątkami łatwiej się rachuje, przeto piętaćki zamieniają się na dziesiątki, biorąc połowę liczby renskich; a te, jeżeli nie czynią złotego, zamieniają się tylko na fr. Jeżeli jednak dziesiątek więcej nad 9, zamieniają się na złote, robiąc reszkę u drugiej cyfry od prawej strony; cyfra od lewej strony oznacza złote, cyfra zaś od prawej pozostałe dziesiątki; a wynikłość ta dolicza się do danej liczby złr. Wp. mając zamienić 12 złr. mon. Fonw.; dodaje się do tego 6 dziesiątków (zamiast 12 piętaćków), co czyni 12 zł. 60 fr. w. a. — Albo 26 złr. mon. Fonw., do tego 13 dziesiątków to jest 1 zł. 3 dziesiątki, czyni razem 27 zł. 30 fr. w. austr.

5. Zamienić można złote waluty austryackiej na walutę Fonwencyjną, wnioskując i rachując tak: Ile złotych wal. austr., tyle złr. monety Fonw. bez tylnych groszy, i do tego tyleś siódmych części frajcara. A więc od liczby złotych nowych tąż liczbę groszy ubrać, a do reszty tąż liczbę siódmych części frajcara dodać. N. p. chcąc zamienić 12 złotych wal. austr., ubiera się od tego 12 groszy, i zostaje 11 złr. 24 fr., a do tego dodając 1 $\frac{1}{7}$ fr., czyni 11 złr. 25 $\frac{1}{7}$ fr. — Albo 38 zł. wal. austr.; od tego ubiera się 38 groszy i zostaje 36 złr. 6 fr., a dodawszy 5 $\frac{1}{7}$ fr., czyni tedy 36 złr. 11 $\frac{1}{7}$ fr. m. fonw.

6. Zamienić można frajcarry waluty wiedeńskiej na nowe frajcarry, jeżeli się przez 7 pomnożą, a jedna cyfra na prawej ręce jako ulamek dziesiętny oddzieli. N. p. 41 fr. w. w. czynią 28 $\frac{1}{7}$ n. fr., bo 41 pomnożone przez 7 czyni 287 czyli 28 $\frac{1}{7}$ nowych frajcarów.

7. Zamienić można grośe wal. wied. na wal. austr., jeżeli się do podwójnej liczby groszy jeszcze 10. część dorachnie. N. p. 24 grośe w. w. czynią 50 $\frac{1}{5}$ n. fr., bo podwójna

liczba z 24 jest 46, a 10ta część z 24 jest $2\frac{4}{10}$; tedy 48 i $2\frac{4}{10}$ czynią razem $50\frac{4}{10}$.

8. Zamienić można renskie waluty wied. na walutę austr., jeżeli się przez 42 pomnożą a dwie ostatnie cyfry na prawej ręce jako nowe frajcarz oddzielią. N. p. 73 renskich w. w. czynią 30 zł. i 66 n. fr., bo 73 pomnożone przez 42 czynią 30|66 czyli 30 zł. 66 now. fraj.

9. Jeżeli cena za centnar towaru w walucie austriackiej obrachowana jest, tedy funt tego towaru tyleż nowych frajcarów kosztować będzie. N. p. centnar cukru kosztuje 48 złotych waluty austriackiej; tedy funt 48 nowych frajcarów kosztować będzie. W przeciwnym razie, jeżeli funt n. p. 18 nowych frajcarów kosztuje, to centnar 18 renskich austriackiej waluty kosztować będzie.

10. 1 złoty polski równa się 25 nowych frajcarów, 1 lira austriacka 35 nowych frajcarów, 1 talar pruski (równy talarowi związkowemu) 1 złoty 50 nowych frajcarów, 1 grosz śr. równa się 5 nowych frajcarów.

11. Stosunek nowej waluty austr. do obcych monet jest następujący: 1 dolar jest równy 2 złotemu 10 nowym frajcarom; 1 drachma równa 36 nowych frajcarów; 1 frank równy 40 nowych frajcarów; 1 frank równy 40 nowych frajcarów; 1 Marek Banco równy 76 nowych frajcarów; 1 Marek furant równy 60 nowych frajcarów; 1 piaśter (turecki) równy 10 nowych frajcarów; 1 rubel równy 1 złotemu 62 nowych frajcarów; 1 funt sterlingów równy 10 złotych 32 nowych frajcarów.

Dla wygody każdego, dołączają się praktyczne tabele przeliczenia waluty konwencyjnej na walutę austriacką, tudzież waluty austriackiej na konwencyjną:

1. Przerachowanie waluty fowwenc. na walutę austrjacką:

Frajcary m. P.	Frajcary nowe	Frajcar m. P.	Frajcary nowe	renskie m. P.	waluta austr. złote Frajc.	
$\frac{1}{2}$	$\frac{7}{8}$	30	$52\frac{1}{2}$	1	1	5
1	$1\frac{3}{4}$	31	$54\frac{1}{4}$	2	2	10
2	$3\frac{1}{2}$	32	56	3	3	15
3	$5\frac{1}{4}$	33	$57\frac{3}{4}$	4	4	20
4	7	34	$59\frac{1}{2}$	5	5	25
5	$8\frac{3}{4}$	35	$61\frac{1}{4}$	6	6	30
6	$10\frac{1}{2}$	36	63	7	7	35
7	$12\frac{1}{4}$	37	$64\frac{3}{4}$	8	8	40
8	14	38	$66\frac{1}{2}$	9	9	45
9	$15\frac{3}{4}$	39	$68\frac{1}{4}$	10	10	50
10	$17\frac{1}{2}$	40	70	20	21	—
11	$19\frac{1}{4}$	41	$71\frac{3}{4}$	30	31	50
12	21	42	$73\frac{1}{2}$	40	42	—
13	$22\frac{1}{4}$	43	$75\frac{1}{4}$	50	52	50
14	$24\frac{1}{2}$	44	77	60	63	—
15	$26\frac{1}{4}$	45	$78\frac{3}{4}$	70	73	50
16	28	46	$80\frac{1}{2}$	80	84	—
17	$29\frac{3}{4}$	47	$82\frac{1}{4}$	90	94	50
18	$31\frac{1}{2}$	48	84	100	105	—
19	$33\frac{1}{4}$	49	$85\frac{3}{4}$	200	210	—
20	35	50	$87\frac{1}{2}$	300	315	—
21	$36\frac{3}{4}$	51	$89\frac{1}{4}$	400	420	—
22	$38\frac{1}{2}$	52	91	500	525	—
23	$40\frac{1}{4}$	53	$92\frac{3}{4}$	600	630	—
24	42	54	$94\frac{1}{2}$	700	735	—
25	$43\frac{3}{4}$	55	$96\frac{1}{4}$	800	840	—
26	$45\frac{1}{2}$	56	98	900	945	—
27	$47\frac{1}{4}$	57	$99\frac{3}{4}$	1000	1050	—
28	49	58	$101\frac{1}{2}$	5000	5250	—
29	$50\frac{3}{4}$	59	$103\frac{1}{4}$	10000	10500	—

2. Przerachowanie waluty austriack. na walutę francusk.

Frajcary nowe	Frajcary m. P.	Frajcar nowe	Frajcary m. P.	złote w. aust.	moneta Pomm. renskie	Frajc.
1	$\frac{4}{7}$	31	$17\frac{5}{7}$	1	—	$57\frac{1}{7}$
2	$1\frac{1}{7}$	32	$18\frac{2}{7}$	2	1	$54\frac{2}{7}$
3	$1\frac{5}{7}$	33	$18\frac{6}{7}$	3	2	$51\frac{3}{7}$
4	$2\frac{2}{7}$	34	$19\frac{3}{7}$	4	3	$48\frac{4}{7}$
5	$2\frac{6}{7}$	35	20	5	4	$45\frac{5}{7}$
6	$3\frac{3}{7}$	36	$20\frac{4}{7}$	6	5	$42\frac{6}{7}$
7	4	37	$21\frac{1}{7}$	7	6	40
8	$4\frac{1}{2}$	38	21	8	7	$37\frac{1}{2}$
9	$5\frac{1}{7}$	39	$22\frac{2}{7}$	9	8	$34\frac{2}{7}$
10	$5\frac{5}{7}$	40	$22\frac{6}{7}$	10	9	$31\frac{3}{7}$
11	$6\frac{2}{7}$	41	$23\frac{3}{7}$	20	19	$2\frac{6}{7}$
12	$6\frac{6}{7}$	42	24	30	28	$34\frac{2}{7}$
13	$7\frac{3}{7}$	43	$24\frac{4}{7}$	40	38	$5\frac{5}{7}$
14	8	44	$25\frac{1}{7}$	50	47	$37\frac{1}{7}$
15	$8\frac{1}{2}$	45	$25\frac{5}{7}$	60	57	$8\frac{1}{2}$
16	$9\frac{1}{7}$	46	$26\frac{2}{7}$	70	66	40
17	$9\frac{5}{7}$	47	$26\frac{6}{7}$	80	76	$11\frac{3}{7}$
18	$10\frac{2}{7}$	48	$27\frac{3}{7}$	90	85	$42\frac{6}{7}$
19	$10\frac{6}{7}$	49	28	100	95	$14\frac{2}{7}$
20	$11\frac{3}{7}$	50	$28\frac{4}{7}$	200	190	$28\frac{4}{7}$
21	12	55	$31\frac{3}{7}$	300	285	$42\frac{6}{7}$
22	$12\frac{1}{7}$	60	$34\frac{2}{7}$	400	380	$57\frac{1}{7}$
23	$13\frac{4}{7}$	65	$37\frac{1}{7}$	500	476	$11\frac{3}{7}$
24	$13\frac{8}{7}$	70	40	600	571	$25\frac{5}{7}$
25	14	75	$42\frac{6}{7}$	700	666	40
26	$14\frac{1}{7}$	80	$45\frac{5}{7}$	800	761	$54\frac{2}{7}$
27	$15\frac{3}{7}$	85	$48\frac{4}{7}$	900	857	$8\frac{1}{2}$
28	16	90	$51\frac{3}{7}$	1000	952	$22\frac{6}{7}$
29	$16\frac{6}{7}$	95	$54\frac{2}{7}$	5000	4761	$54\frac{2}{7}$
30	$17\frac{1}{7}$	100	$57\frac{1}{7}$	10000	9523	$48\frac{1}{7}$

Rodzina cesarska

panująca w Austryji.

Franciszek Józef I. Cesarz Austryji, król węgierski, czeski, itd. itd. urodzony 18 sierpnia 1830, wstąpił na tron 2 grudnia 1848; zaślubiony 24 kwietnia 1854 z Elżbietą Amalią Eugenią, księżniczką bawarską, urodzoną 24 grudnia 1837. — Dzieci cesarskie: Zofja ur. 5 Marca 1855; umarła w Budzynie dnia 29 maja 1857. Wiczella ur. 12 lipca 1856. Rudolf Franciszek Karol Józef, ur. 21. sierpnia 1858.

Bracia J. Ces. Mości: 1. arcyksiążę Ferdynand Maksymilian ur. 6 lipca 1832. — 2. arcyks. Karol Ludwik ur. 30 lipca 1835; — 5. arcyksiążę Ludwik Józef ur. 15 maja 1842.

Nodzice J. Ces. Mości: Franciszek Karol ur. 7 grudnia 1802, zaślubiony 4 listopada 1824 z Zofją królowną bawarską, ur. 27 stycznia 1805.

Stryj i ciotki J. C. Mości: 1 Ferdynand I. cesarz Austryji, ur. 19 kwietnia 1795, zaślubiony 27 lutego 1831 z Maryją Anną Karoliną, zrzekł się tronu d. 2. grudnia 1849. -- 2. Maryja Klementyna ur. 1 marca 1798. — 3. Maryja Anna ur. 8. czerwca 1804. — Karolina Augusta

ur. 8 lutego 1792, wdowa po cesarzu Franciszku. I.

Cesarza Franciszka I. bracia i potomkowie ich: 1) Arcyksiążę Jan Baptysta ur. 20 stycznia 1782. — 2) Arcyksiężcia Rajnera † dzieci, arcyksiężęta: a) Leopold ur. 6. czerwca 1823, b) Ernest ur. 8 sierpnia 1824, c) Zygmunt ur. 7 stycznia 1826, d) Rajner ur. 11 stycznia 1827, e) Henryk ur. 9. maja 1828. — 3) Arcyksiążę Ludwik ur. 13 grudnia 1784. 4) Arcyksiężcia Karola † dzieci: a) Maryja Teresa ur. 31 lipca 1816, królowa neapolitańska, b) arcyksiążę Albrecht ur. 3 sierpnia 1817, zaślubiony z arcyks. Sildegardą i dzieci jego Teresa ur. 1845 i Matylda ur. 1849, c) arcyksiążę Karol Ferdynand ur. 29 lipca 1818; d) arcyksiężna Maryja Karolina ur. 10 września 1825; e) arcyks. Wilhelm ur. 21 kwietnia 1827. — 5) Arcyks. Józefa dzieci: a) arcyks. Stefan, ur. 1817, b) arcyksiężna Elżbieta ur. 1831, c) arcyks. Józef ur. 1833, d) arcyksiężna Maryja ur. 1836, zaślubiona Leopoldowi królewiczowi belgijskiemu.

Opis Cießyna przed 200 lat.

(Wyjęty z dzieła „Topographia Provinciarum Austriacarum, etc. etc. 1649 drukowanego).

To jest prawie najstarsze miasto w Gór-
ném Szląsku, które miało otrzymać swe mia-
no od Cießymira, syna Leska III. Książęcia
Polskiego, iż on około roku Pańskiego 810
zamek i miasto Cießyn początkowo zbudował,
i po swojém imieniu nazwał. Położone jest mię-
dzy dwiema rzekami, to jest między Wisłą, co
niżej Cießyna podle Pęciny ku Polsce się o-
braca, i potężną wielką główną rzeką się sta-
je; a Olzą, która jest wodą prędką, co pod
Boguminem do Odry wpływa. Inak miasto
Cießyn leży blisko granic, między Szląskiem
a Morawą, Małą Polską, i Węgrami, 13
mil od Krakowa, 12 mil od Głomca i 11
mil od Żyliny w Węgrzech. Ku wsi Puńcowi,
leży na wzgórku; ale długa ulica, ku zamku,
leży w dolinie.

Powietrze tego miejsca jest z gór świeże,
zdrowe i bardzo dogodne, tak dla ludzi, jak
dla zwierząt. Ponad miastem jest wielka obfi-
tość drzewa, dla czego jest bardzo tanie. Ży-
wności też są łatwo do dostania: zwierzyny i
ptactwa wielkiego osobliwie jest tu dostatek;
a z Węgier sprowadzają wyborne wina i owo-
ce w wielkiem mnośtwie; a tak co ku utrzy-
maniu człowieka i ku uciechę służy, niczego w
tém mieście braknąć nie chce; a pomienione

wody, jako Wisła, co trochę odległa, i Olza, co jest bliska, są obfite w ryby. Widać tam dwojakie góry. Do na wschód przytykają Barpackie góry do Śląska, oddzielają je przy Cieszynie i Bytomiu od Węgier i Polski, a nazywają się górami węgierskimi, u pospolitego ludu jednak górami Jabłonkowskiemi, i są bardzo bogate w srebro i ołów. Mieszkańców tych gór nazywają Walachami, których w roku 1643 znaczna liczba przystała ku Szwedom w Morawie rozłożonym, i Cesarzskim szkole robić pomagali, lecz za to źle wyszli. Ku południu ma pasmo gór Sudeckich, które się u gór Alackich poczynają, a w księstwie Cieszyńskiem przy krańcu gór węgierskich kończą. Te góry oddzielają Morawę od Śląska, i nazywają się Morawskimi górami, a pospolicie Jesenickim.

Ma też miasto Cieszyn mocne i warowne bramy, i grube mury. Między kościołami odznacza się ów przy klasztorze karmelickim, który jest piękny, wysoki, widny i wielki, gdzie też książęta Cieszyńscy swoje groby książęce i pogrzech dziedziczny mają. Oprócz tego, jest miejska fara, gdzie po części kaza. Albowiem mieśczaństwo tutejsze jest w części niemieckie, w części czeskie. W książęcym grodzie jest także stary murowany kościół, który przed czasą był bóżnicą pogańską. Książęca ta rezydencyja wznosi się na dosyć wysokości górze, i jest mo-

cno obwarowana. U wchodu pod sklepieniem bramy, trochę w okrągło zbudowaném stoi wiele różnych dział; pokoje są piękne i dobrze urządzone. W mieście jest do widzenia ratusz, stojący w rogu rynku, blisko wspomnianego już flaktoru karnodziejskiego. Rynek jest dosyć wielki, szeroki, i bardzo czysty, a na pośrodku jego znajduje się cysterna piękna, wielka, miedziana kryta. Domy w okolo są z kamienia wystawione; ale w ulicach jeszcze jest wiele domów drewnianych, które u góry mają ganiki na zewnątrz porobione.

Warzą tu piwo pszeniczne i jęczmienne. Piwo jęczmienne nazywają „mazniok”; a to wyżej wspomnieni Wataśy, przychodzący na targ do miasta, mają za najlepszy swój alifant, i rozochocają się niemi do tańca hajduckiego. Oprócz tego miasto to jest sławnem z wytwornych jarmarków jako też dla pięknych tu futych luf strzelbowych. U sprawiedliwość wykonują tu prymas, burmistrz, i inni radcy, według ogólnych praw państw i swobód swoich. Miasto ma za herb: w tarczy niebieskiej gród biały, z kończastemi wieżami, nad czem żółty orzeł jaśnieje. Dawniej byli mieszkańcy, gwoli wyznania augsburskiego, znacznemi swobodami na wieczne czasy obdarowani. Ale gdy książę Adam Wacław na Cieszyńie, prześledł na wiarę rzymsko-katolicką, zażądał pokazania sobie tych swobód, poczem je porzucił, a kawalki na misce przez pają ode-

stał, jak o tém w chronice Śląska czytać można. Umarł on w roku 1617. Syn jego, książę Stryderyk Wilhelm, zszedł potem także w roku 1625 bez męskiego potomka, i oraz zakończył starodawny królewski piastowski polski ród męski, która to linia Ciepińska, obok Lignickiej i Brzeskiej, najdłużej ze wszystkich książąt śląskich trwała. Pozostała jednak dziedziczka, księżniczka ciepińska, to jest rzezonego książęcia Stryderyka Wilhelma siostra, księżniczka Elżbieta Lukrecja, którą książę Gundaker Lichtenstein za małżonkę pojął, i dostał z nią dzieci i księstwo, do którego należą miasta Bielsko, Stryśtat, Strydek, Jabłonków, Misteł, Skoczów i Strumień. W części należy też do niego Woźniławie, które wprzód tu Opawie pociągano. W roku 1570 dnia 3 kwietnia, zgorzał tutajszy wspomniany zamek książęcy do większej części. Co prócz tego w tém mieście się działo, a mianowicie w terażniejszych ostatnich wojnach, nie znajdujemy dotąd prawie nic zapisanego, okrom tego, że Szwedzi zamku w roku 1645, a potem w roku 1646 dnia 21 kwietnia znówu Cesarsey pod warunkami dobyli.

Najniższy najszczęśliwszy.

Pewnego razu niejakiś człowiek wstąpił na taras wysoko wzniesiony, otaczający dom jego, i ztamtąd poglądał na dół.

J ujrzał drugiego człowieka na ziemi, stojącego nad jamą. Podówczas gdy tak po-
glądał, wiatr śmiał do kół, a śełest od wia-
tru wpadając do ucha, ogłuszał go i odurzał.

J rzekł do siebie: Ja, co tu stoję, wyż-
szy jestem bez porównania od tego tam stwo-
rzenia stojącego na dole, co mi się wydaje
maluczkim.

A rzekł to, bo mierzył wysokość swoją
tak, jak prawie wszyscy ludzie mierzą, to jest:
zapominając odjąć wysokość podstawy, na ja-
kiej są umieszczeni.

Owoż, gdy z pogardą schylony po-
zierał na człowieka stojącego na ziemi, poczuł że
mu na głowę coś spadło; podniósłszy głowę
widział wieżę znacznie nad dom jego wznie-
sioną; a na tej wieży znówu jakiegoś człowieka.

Otóż ten człowiek widząc stojącego pod
sobą na tarasie, mniemał, że może nim ponie-
wierać, i plunął nań z pogardą.

Lecz człowiek z tarasu mocno się obru-
szył i rzekł: Czemuż dosięgnąć tak wysoko nie
mogę, i groził temu co stał na wieży. Jednak
pogrożki jego nie nie znaczyły, a ów z wieży
śmiał się i podrywał.

J tak, gdy śmiał się serdecznie, sam coś
spadającego mu na głowę poczuł; i wzniosłszy
oczy, ujrzał w powietrzu balon poważnie wzno-
szący się, a w balonowém czółenku siedział
człowiek.

Tenże z balonu widząc pod sobą wieżę i na niej człowieka, sądził podobnie, że po-
niewierać nim może, więc bawił się sobie, wy-
próżniając worki, piaskiem i zwirem naładowane.

Lecz i człowiek z wieży rozgniewał się i
rzekł: Czemu to ja w tém czółenku być nie
mogę? i z wściekłością groził balonowemu,
lecz pogroźki podobnie bezsilne były.

Gdy się to działo, człowiek z ziemi także
w górę pozierał i widział drugich na tarasie,
na wieży i w czółenku.

I rzekł: Jakże to pięknie być tak wyso-
ko! Jakże się to widzieć musi daleko, jak wol-
nie oddychać! Gdybym przynajmniej mógł być
na tarasie, używałbym lepszego powietrza i
upał by mnie nie dusił, tak jak tu na dole.

Właśnie gdy to mówił, usłyszał głos z jamy
wychodzący, a głos był robotnika obrabiają-
cego kamienie, i powiedział: Co za smutny
los, życie pod ziemią przepędzać, zalewać się
potem wśród przegniłego i wilgotnego po-
wietrza, przy świetle mdłej lampy, gdy tym-
czasem drudzy na słońcu, potrawie, wolnego
używają powietrza.

Wyrazy te mocno wzruszyły człowieka
stojącego nad jamą: otóż pomyślał sobie, jest
jeszcze ktoś niżej odemnie i bardziej liście
godny.

W tymże czasie gromadziły się w powie-
trzu ze wszystkich stron chmury, i nagle gwał-

towna burza nadešla. Błyskawice bez końca rozdierały chmury i grzmot z przerażającym hukiem się rozlegał.

Balon po powietrzu silnym był wiatrem tartany, a człowiek z czółenka już piasku nie wysypywał, już też z nikogo nie drwił, bo samby życzył nie być tak wysoko, i chętnie by się zamienił, ze stanowiskiem niższym od swego. Gdy tak jęczał bez ratunku i z przerażenia narzekał, piorun w balon uderzył, zapalił, a człowiek z czółenka rzucony zgruchotał się o ziemię. W krótkie też potem piorun padł na wieżę i tam człowieka zabił. I zaczął wiczy oderwane piorunem, runęły na taras; i stojącemu na nim, człowiekowi zgruchotały ramię. Człowiek zaś stojący na ziemi, deszczem zlany do nitki, obronną ręką uniknął przypadku. A ten co w jamie pracował, nie wiedział wcale o burzy; a że natenczas odpoczywał po trndach, nie tylko że nie narzekał, lecz śpiewał.

Usłyszawszy to człowiek z nad jamy, nachylił się ku otworowi, i opowiadał robotnikowi o wszystkim, co się zdarzyło. I skończywszy opowiadanie, dodał: Nie użalaj się nato, żeś umieszczony tak nisko: ten bowiem co był najwyżej, zanadto był blisko burzy: jakoż i pierwszy i najmocniej piorunem został rażony. Cios podobnież śmiertelny trafił stojącego na wieży; a i ten, co był na tarasie, smutnemu uległ przypadkowi. A nawet mnie się dostało

cokolwiek od burzy, chociażem nie wiele od ciebie stał wyżej. Tyś bracie narzekał, gdy się inni pyśnili; słusnie, że teraz śpiewaś, gdy burza drugich zabierając, twojej ani pracy, ani odpoczynku przerwać nie mogła. Ja zaś tylko przemokły, susząc się na słońcu, śpiewać będę za twoim przykładem i narzekać przestanę.

Z uwagą słuchał tych słów robotnik i rzekł: cieplem się naszego stanu niskiego, wysokość bowiem w tym świecie drogo się nabywa, opłacana sownicie przez troski, przypadki, i przeciwności. I jeszcze za taką cenę nie można tak wysoko stanąć, aby ktoś wyżej nad nami nie był. Bóg tylko jeden spokojny na wysokościach nikogo nad sobą nie ma i nigdy upaść nie może.

Z a w i ś ć.

Zawiść jest jedną z największych niecnót człowieka. Człowiek zawiśtny szkodzi nie tylko bliźniemu, ale i sobie samemu. Popatrzmy się tylko na człowieka zawiśtnego. Pragnie on bliźniemu swemu szczęście zamącić, i do nie-
szczęścia go przywieść. A jakż ma z tego użytek lub co za radość? Czy mu szkoda bliźniego pomnaża szczęście jego własne? — Bynajmniej! Owszem zawiść bywa przyczyną jego własnego nieszczęścia, pozbawia go spokoju, i napełnia różnemi troskami umysł i serce jego. Albowiem każde szczęście bliźniego, każda chwi-

la w którój bliźniemu dobrze się wiedzie, sprawia zawistnemu nowy niespokój, nowe zmartwienie, nowy żal i smutek, tak iż go jestto własne szczęście nie cieszy, póki bliźniego szczęśliwym widzi. Przykładów mamy za wiele w życiu, i tu dwa następujące będą na miejscu:

Pewien ubogi ale pilny gospodarz wychował bardzo piękną i wielką rzepe na swój małej roli, tak iż się drudzy nad tém dziwili i jemu zawidzieli. Najwięcej jednak zazdrościł mu tego sąsiad jego, który, acz bogaty, był bardzo skąpy i zawistny. Lecz ubogi gospodarz nie dbał na to, a podziękowawszy serdecznie Bogu za błogosławieństwo, wybrał z roli najpiękniejszą i największą rzepe i zaniósł hrabiemu do zamku, aby się jemu jako pann swemu zawdzięczyć. — Hrabia podziwiając niezwykłą wielkość rzepy, a chcąc usiłowanie i wdzięczność ubogiego gospodarza nagrodzić, dał mu trzy dukaty. Gdy to zawistny sąsiad słyszał, jeszcze tegoż dnia wziął najpiękniejszą cielę swoje, i zaniósł do zamku hrabiemu, tak sobie dumając: kiedy sąsiad mój za jedna rzepe dostał 3 dukaty, ileż dopiero ja za tak piękne i tuczące cielę oczekiwac mogę! — Ale hrabia poznawszy odrazu zawistną łakomość jego, przemówił do niego w te słowa: „Dziękuję wam, miły przyjacielu, za tę przychylność, którą tym darem waszemu panu okazujecie; wiem dobrze, że wam to cielę jest bardzo miłe i zacne, a

żebym wam nie został dłużnikiem, daję wam za to, co mi jest również bardzo miłym i ważnym," — i darował mu onę wielką rzepeę. — Czy ten dar zaspokoili skąpcy, osądźcie sami.

— Pewien Pan zaś miał dwóch sługów: jednego bardzo skąpego a drugiego bardzo zawistnego. Gdy raz ten pan miał gości, chcąc im zabawną krotoczwilę sprawić, zawołał obu sługów do siebie, pochwalił ich wierność i pilną służbę przed wszystkimi gośćmi, i rzekł: że ich za to chce nadgródzić, ale pod tym warunkiem: iż co pierwszy w nadgródę zażąda, to drugi dwójnasobnie otrzyma. Na to wileczeli oba, bo żaden nie chciał pierwszy o obiecaną nadgródę prosić. Skąpy myślał: jeżeli ja pierwszy o co prosić będę, dostanę mniej jak drugi, ponieważ temu dwa razy tyle jest obiecane jak pierwszemu. Zawistny też myślał: jeżeli ja pierwszy poproszę, to ów dostanie więcej jak ja, czegżobym mu musiał zawidzieć, i na to serce moje nie pozwoli. — I gdy tak żaden z nich pierwszym do proszenia o nadgródę być nie chciał, tedy pan sam rozstrządził: aby zawistny pierwszy oświadczył swe życzenie. Co słysząc zawistny, tak zaczął rozmyślać w duchu: O co mam prosić, aby mnie druch mój w darze nie przewyższył? Będęli żądał 1000 złotych, to on dostanie 2000 złotych, i o cokolwiek bym prosił on dostałby dwójnasób. Aby się tedy otrzy-

manym darem nademnie nie śczyli; wolę raczej co złego obrać, żeby on dwójnasobnie cierpiał. I tak rzekł: „Panie ja żądam i chcę, aby mi jedno oko wylupiono, ażeby w ten sposób współuczestnik mój obndwu oczu był pobawionym.” — Tak tedy zawistny, aby drugiemu szkodzić, sam sobie źle życzył.

Od starbých uczą się młodzi.

Często rodzice ani nie pomyślą, jak do delikatnych serc dzieci swoich łaskol zasiewają, jeżeli nie baczą na swój język. Oto przykład tego. — Pewnej córce już za długo żył ojciec, iż na jego śmierć czyhała, aby mogła brać po nim majątek. I o tém często rozmawiała z małżonkiem swoim, nawet w obecności dzieci. I pewnego dnia śły dzieci winiować staremu ojcowi swęj matki, na jego imieniny. Staruszek tém uczczeniem od swoich wnuków uradowany, rzekł do nich: „Kochani wnuczku, ja jestem korzeń, wasi drodzy rodzice są pniami, a wy jesteście gałęziami drzewa mojego imienia; póki ja jako korzeń jeszcze na ziemi z wami jestem, dobrze się wie dzie i pniowi i gałęziom jego.” Ale zaledwo stary ojciec podobieństwa swęto dokończył, odrzekła dziesięcioletnia wnuczka, dając poznać łaskol w sercu swojem przez rodziców zasłany: „Dziadusi, dyć się znać drzewo ma lepiej, gdy korzeń

jest w ziemi." Na to łąy się potoczyły z oczu
 starca, bo zmiarkował, że mała przebiotka ma
 ma tych słów sama z siebie. —

Do Pisarzy polskich, i do Ludu.

Głos Słazaka.

Bogu bądź chwała i też dziękczynienie,
 że dał pisarzom takowe natchnienie,
 którzy piśią ksiągki, różne historyje,
 Na podpieranie w ludziach religije,
 I różne nauki do wśętego dobrego,
 Jak duszy tak też ciału pożytnego.
 Dzięki niech będą szanownym pisarzom,
 Co swojém piśmiecim świecą tak jak żarzą.
 Niech jak najdłużej Bóg ich utrzymuje,
 Zdrowiem i szczęściem onych opatruje.
 A po skończeniu życia doczesnego
 Przyjmij ich Panie do Królestwa twego!

Zwracam też do ludu mowę moję w smutku,
 Bo z pracy pisarzy mało widzę skutku.
 Choć dla dobra ludzi codziennie pracują,
 Ksiągki i nauki różne wypisują:

Lecz więksha część ludzi onych nie przyjmuje,
 Bo zamiast mądrości, to głupstwo miłuje.

Wymienie tu tylko trzy miłości świata,
 W tych najwięcej ludzi pędzi swoje lata.
 Ci wszyscy o jak wiele pieniędzy marnują,
 A zamiast nieba za nie piekło się kupują. —

Najprzód są to tacy, co w karczmach siadają,
 Pieniądze, czas, zdrowie marnie tracą.

Milują gorzałkę nad Boga i duszę,
 Nad tym nierozumem ażę płakać muszę.
 Milsy im też Mosiek niż żona i dzieci,
 Bo u Mośka Słasha ich bożczyca świeci.
 Tam ciągle belkocą za taflą w natoku,
 A w dymie fajecznym to żeby w obłoku.
 Na księżki żalują gracara odłożyć,
 Choć na wielkie dobro mogą onych użyć;
 Ale na gorzałkę talara nie szkoda,
 Choć ztąd do dobrego jest wielka przeszkoda.
 Do tych też należy tanieczników wiele,
 Tym też miliej w karczynie niżeli w kościele.
 Bo w kościele w południe zamykają oczy,
 W karczynie im się spać niechce chociaż o północy.
 Jest też liczba i takich, co się przekazują.
 Choć im stan nie przynosi, panów naśladowią.
 Zatem pycha wielka na świecie panuje,
 A bardzo się mało pokory znajduje.

O bracia Słazacy zaniechajmy tego,
 Bo raz przyjdzie oddać rachunek z wszystkiego,
 Z każdego słowa, z czasu a też i z pieniędzy,
 A kto tém źle pasuje, będzie w wielkiej nędzy.
 Więc po wiela czas mamy, korzystajmy z niego,
 Przyczyniajmy codziennie uczynku dobrego.
 A zamiast gorzałki, tańców, strojów niepotrze-
 bnych,
 Udaćmy się do księżek mądrością chwalebnych.
 Z których to nabędziemy prawdziwej mądrości,
 A zatem dostąpimy szczęśliwej wieczności.

Przeciwko odęciu bydła.

Przypadki odęcia bydła, zdarzają się bardzo często, i są wielce niebezpieczne. Nieraz wszystkie dotychczas znane środki są bezskuteczne, i gospodarz narażony jest na stratę bydła. Pożądanym jest tedy niezawodny środek, któryby to niebezpieczeństwo oddalił. Jako takowy poleca się roślina znana pod imieniem: wileczy mlecz krzyżolisty (*Euphorbia lathyris*, krenzblättrige Wolfsmilch, Springkorn.) A zwłaszcza używają się liście tej rośliny, które dla większej skuteczności można między dwoma kamieniami zgnieść, aby sok (wilecze mleko) z nich wyszedł. Dobrze jest jednak nie zadawać wiele naraz, ale mniejszą dawkę np. 1 łót; a jeżeli to nie wystarcza, powtórzyć danie. Roślina ta działa w ten sposób, że już w 10 minutach następuje rozwolnienie, z którym wiatry (gazy) odchodzą, i w krótko zwierzę powraca do zdrowia. W dobrach księcia Adolfa Szwarzenberga używają od kilku lat jedynie tej rośliny, a odkąd tam użyteczność jej poznano, stały się wszystkie inne znane środki nawet i używanie trojan, zbytniecznemi, i niezawodność jej stwierdzoną była wieloma przykładami nie tylko w dworach książęcych ale i u mniejszych posiadaczy. — Aby gospodarze nasi z tej wielce użytecznej rośliny korzystać mogli, podajemy tu jej opis. Wileczy

mlecz krzyżolisty znajduje się miejscami także u nas, lecz właściwie natrafia się w południowych Niemczech i w Węgrzech. Nośnie dwa lata, w pierwszym roku wydaje tylko lodygę z liśćmi, w drugim roku liczne gałązki z kwieciem i nasieniem. Liście ma krzyżem naprzeciwno sobie stojące, linealne, przysiadłe, trochę świecące, wierzchnie u dołu sercowate; liście drugieć nakrywki podłużno-jajowate, śpiczaste, baldaspek o 4 promieniach. Nasienie można zbierać a przez to roślinę rozmnożyć, i to jest zbyt ważnem dla upowszechnienia jej w okolicach, gdzie się rzadko znajduje. Potrzeba tu jednak uważać, że nasienie jest zdatnem dopiero, gdy torebka nasienna skurczać się i brunatnieć zaczyna, i przy zbieraniu wymaga wiele baczości, ponieważ torebka łatwo pęka i rozsiewa ziarneczka seroko. —

Zakładanie inspektów.

Dla rolnika jest to zbyt ważnem, mieć wszystko jak najwcześniej. Dla tego też żadne gospodarstwo, a nawet i najmniejsze nie powinno być bez inspektu (mishbetu). Inspekta te nie muszą być kosztownie urządzone, a dla tego każdy je łatwo założyć może. Nie potrzeba do tego nic więcej jak 4 okorki, które się głębiej w ziemi umieścić; ramę z listewkami może sobie każdy snadno z łaty ustrugać; za-

miał skła przylepi się na tę ramę papier mo-
 dry ordynarny, i napoi tłustym pokostem za-
 pomocą pędzla. Pod takimi papierowemi o-
 fnami rosną rośliny dobrze; kiedy słońce świe-
 ci, przewietrzają się, a kiedy czas niepogodny
 lub na noc nakrywają się matami słomianemi
 i deskami. Ziemię dobrą trzeba przygotować
 w jesieni, to jest przesiać i oczyścić. Gdy pod
 wiosnę przyjdzie gnój ciepły pod tą ziemię,
 chociażby była zmarzła, w kilka dni roztaje, i
 można weześnie w niej siać. Dno powinno być
 suche, i dobrze jest wybrukować je łamykami
 drobnemi, co od fretów chroni. Miejsce zaś
 powinno być od północnych wiatrów osłonie-
 ne, i na południowe słońce wystawione.— Na
 ten prosty sposób, który tylko trochę pilności
 wymaga, może każdy i najbiedniejszy chłupnik
 urządzić sobie inspekta, a komu pilności nie
 żal, będzie miał wielki użytek. Wiadomo
 bowiem, że co weześniejsze, to się drożej sprze-
 daje; a tu przez chodowanie weześnieich jarzyn
 zapewnia się znaczny pożytek, który dotąd z
 kraju wychodzi, gdyż potrzebne na wiosnę ja-
 rzyny najczęściej z cudzego kraju kupować mu-
 śniy.

W szczególności jednak, pomijając dalsze
 ogrodnicze zyski, polecają się takie inspekta dla
 siebie w rozsady (przysady), a przez to dla
 ulepszenia urodzaju kapusty. Takowe inspekta
 nie muszą być tak ciepłe, jak inne, ani nie po-

trzebują tyle gnoju; ale głównie o to chodzi, żeby rozsada miała ciepłe pokrycie i osłonę podczas zimnych nocy. Wszystko bowiem co na świat przychodzi, potrzebuje pewnego ciepła; a tak też i rozsada żąda ochrony od zimna, mianowicie od wiatrów północnych. Przez założenie inspektów oszczędza się tedy najprzód na nasieniu, ponieważ na 5 grzędek inspektowych nie potrzeba tyle nasienia, ile na jedną grzędkę otwartą i gołą, co także godnem uważać. Powtóre, przypatrzwszy się nasieniu, jeżeli jest dobre, znajdziemy w niem więcej wielkich niż małych ziarenek. Te większe ziarenka są dośkonalsze, żralsze i silniejsze; dla tego pędzą mocniej i wschodzą wcześniej, a gdy je zasiejemy na gołą grzędkę, one najprzód puszczają kiełki za pomocą ciepła dziennego; lecz gdy wyjdą na wierzch, to zniszczy je mróz nocny, i tracimy najlepszy gatunek. Później wschodzą drobniejsze ziarenka, lecz te są słabsze, i otrzymujemy pośledniejszy brak, z którego też i zbior kapusty jest lichy. Dla tego przez zakładanie stosownych inspektów, oszczędzi się nie tylko na nasieniu, ale też otrzymamy lepsze rośliny a następnie lepszy urodzaj kapuści. —

Jarmarki

kraju cieszyńskiego i pogranicznych miast.

- Cieszyn:** po gromnicach, we wtorek po świątkach, w poniedziałek przed ś. Marją Magdaleną, na narodzenie P. M., na Andrzeja. Targi tygodniowe co środa i sobota. (Jarmarki na wełnę: 28 maja i 2 października.) Targ na bydło co piątek (na Bobrku).
- Bielsko:** po niedzieli suchej, po ś. Janie, 15 września, na Mikołaja, zawsze w poniedziałek przypadający. Jarmarki na wełnę: 22 maja, 10 paźdz. Na bydło: w poniedz. po ś. Trójcy, na ś. Jana, na ś. Jakóba, na 15 września.
- Bogumin:** na ś. Adelgunde, po 2 niedzieli po Wielk., na nawiedzenie P. M., na Michała. Na konie i bydło w dniu przed każdym jarmarkiem. Główne targi tygodniowe: w środę przed wielkan., przed świątk., przed Boż. nar.
- Frydek:** w poniedz. po trzech królach, w poniedz. przed ś. Józefem, w poniedz. po ś. Filipie i Jakubie, w poniedz. przed ś. Janem chrzc., na ś. Jakubia, w poniedz. po ś. Michale, w poniedz. przed ś. Katarzyną. Dwa dni przed każdym jarmarkiem targ na konie i bydło. Targi tygodniowe co poniedziałek i piątek.
- Frysztat:** na nawróc. ś. Pawła, w środę przed kwietną niedz., w poniedz. po niedz. 6 po Wielk., we wtorek przed ś. Bartł., na ś. Szymona i Judy. Targ tyg. we wtorek.
- Jabłonkow:** w poniedz. po nawróc. ś. Pawła, w poniedz. po przewodniej niedz., po ś. Filipie i Jak., w poniedz. po ś. Jak. apost., w poniedz. po ś. Szym. i Jud. Targ tygodniowy we wtorek.
- Skoczów:** w czwartek po niedzieli mięsopustnej, po Wniebowstap. Pań., na Bartł., na ś. Marcina. Wielkie targi tygodniowe w następne czwartki: przed Wielkanocą, po Bożem ciele, po ś. Michale. przed Boż. narodz. Targ na bydło przed każdym jarm. i wielkim targiem tyg.
- Strumień:** we wtorek po nowym roku, na ś. Józego, w pon. po ś. Jak., na ś. Michała. Na bydło przed każdym jarm. Targ tygod. co piątek.
- Ustroń:** 12 marca, 26 czerwca, w poniedz. po ś. Michale. Targ tyg. w poniedz.
- Zabrzeg:** targ tygodniowy co wtorek.

- Opawa:** 1 lutego, 1 maja, 1 sierpnia, 1 listopada. Każdy z tych jarmarków trwa 8 dni od piątku do drugiej soboty. Targi na bydło: za tydzień po ś. Trójcy, za tydzień po ś. Janie chrz., za tydz. po ś. Jak., za tydz. po narodzeniu P. M. Na wełnę: 6 maja, 29 wrześ., każdy po 8 dni.
- Beneszów:** w pierwszy poniedz. postny, we wtorek po ś. Piotrze i Pawle, w poniedz. przed ś. Idzim, we wtorek po ś. Katarzynie.
- Bielowiec:** w drugi czwartek postu, na ś. Idzi, na ś. Mikołaja. Targi na bydło: w czwartek przed wniebowst. Pańskim, w czwartek po Bożem cielem.
- Bruntal:** zawsze w poniedziałek: po nowym roku, po niedzieli suchej, po ś. Jerzym, po ś. Małgorzacie, po ś. Marcinie.
- Hradec:** w pon. przed Wielk., w poniedziałek po Bożem cielem, na ś. Jakuba, w poniedz. po ś. Mich.; na młodziarki.
- Hrabina:** na zaślubienie P. M., 19 marca, 16 maja, 2 lipca, na narodz. P. M., na Szymona i Judy.
- Karniów:** po niedz. głuchej, po niedz. 6 po Wielk., w pon. po nawiedz. P. M., w poniedz. po narodz. P. M., w pon. po ofiar. P. M. Targi na bydło: w pon. po kwietnej niedz., w pon. po ś. Małgorz., w pon. po Bartł., w pon. po ś. Mikoł.
- Klimkowice:** w poniedz. przed ś. Walentym, po niedzieli środopostnej, w pon. po ś. Trójcy, na ś. Wawrzyńca, na ś. Katarzynę. Targi na bydło: na ś. Filipa i Jakuba, na ś. Wacława.
- Odry:** w poniedziałek przed ś. trzech Króli, po niedzieli przewodniej, w poniedz. przed ś. Janem chrzciicielem, w pon. po podniesieniu krzyża.
- Witków:** na ś. Wita, w środę przed ś. Gawłem. Targi tygodniowe: we czwartek przed gromnicami, po 3 niedzieli po Wielk. na bydło i konie, na Rozesłańców na bydło i konie, w poniedziałek po wniebowzięciu P. M. na bydło i konie, w poniedziałek po ś. Łucji.
- Morawska Ostrawa:** w dniu po nowym roku, na ś. Macieja, w środę przed wniebowst. Pańskim, w poniedz. po ś. Porejunkuli, na ś. Mateusza, w poniedz. przed ś. Cecylją. Targi na bydło przed każdym jarmarkiem. Targi tygodniowe: we wtorek przed Wielk., we wtorek przed Bożem narodzeniem. Targi na przędzę i wełnę: w sobotę po ś. Filipie i Jakobie, w sobotę po ś. Michale.

Mistek: w ostatni czwartek mięsopustu, w czwartek przed kwietną niedz., w czwartek po Bożem ciele, w czwartek po wniebowz. P. M. Targ na konie i bydło w czwartek przed ś. Tomaszem; na bydło w czwartek przed Wszystkiemi Świętami.

Brunsbęrg: w piątek przed kwietną niedz., we wtorek przed wniebowz. P. M., we wtorek po ś. Katarz.

Fulnek: w poniedz. przed ś. Fab. i Sebast., we wtorek przed kwietną niedz., w poniedz. po nawiedz. P. M., w poniedz. po Franc. Seraf., w pon. po ś. Barbarze. Targi na wełnę 1 czerwca, 6 października.

Franksztat: we wtorek po nowym roku, we wtorek po niedzieli przewodniej, we wtorek po ś. Janie chrzc., we wtorek po ś. Wacławie. Na bydło przed każd. jarm.

Granice: 29 marca, w poniedziałek po ś. Jakubie starszym, we wtorek po ś. Michale, we wtorek po ś. Barbarze.

Nowy Iczyn, zawsze w środę: przed nawróc. Pawła, przed świątkami, po ś. Wawrzyńcu, przed ś. Szymonem i Judą. Targi na wełnę: w pierwszy poniedz. czerwca, w drugi poniedz. października.

Pasków: na ś. Jerzy, we wtorek przed narodz. P. M., w poniedz. po ś. Łukaszu ewang.

Przybór: w poniedz. po Gromnicach, w poniedz. przed ś. Filipem i Jakubem, w pon. przed ś. Jak. starszym, w poniedz. przed ś. Jadwigą. Targ na wełnę we wtorek przed ś. Filipem i Jakubem, we wtorek po nar. P. M. Na bydło: w poniedziałek po niedz. białej, w poniedz. po ś. Wicie, w poniedz. po narodz. P. M., w poniedz. po ś. Marcinie.

Sztramberg: po trzeciej niedz. postnej, po Bożem ciele, po Bartł., po ś. Marcinie, zawsze w środę.

Trenczyn: na gromnice, po niedzieli białej, na świątki, na nawiedz. M. P., na ś. Piotra w okowach, na podwyższenie krzyża, na ś. Łukasza, na ś. Andrzeja.

Bycza: zawsze w poniedziałek: po nawróc. Pawła, po Fil. i Jak., po świątkach, po Jak. ap., po podwyższ. krzyża, po wszystkich. św., w poprzedni czwartek targ na bydło.

Bystrzyca nad Wagiem: 5 stycznia, w poniedz. po kwietnej niedz., po ś. Trójcy, przed ś. Wawrz., przed Mateuszem.

Cacza: na ś. Tom., na Wielk., na ś. Trójcy, w pou. po ś. Bartł.
Nowemiasto nad Kisucą: zawsze w poniedziałek, po ś. Dorocie, przed ś. Jerzym, przed ś. Jak., po ś. Katarzynie.

- Rajec:** po ś. Macieju, po ś. Jerzym, po ś. Zofiji, po-ścięci ś. Jana, po Urszuli, po Mikołaju, zawsze w poniedziałek w poprzedni czwartek targ na bydło.
- Waryn:** 20 stycznia, po niedzieli środopostnej, na narodz. P. M., po 1 niedzieli adwent.
- Żylina:** po ś. Dorocie, po 1 niedz. po Wielk., po Bożém cieł. po ś. Szczepanie, po ś. Gawle, po ś. Łucji, zawsze w poniedziałek.
- Kubin dolny:** w poniedz. po kwietnej niedz., po św. Jan chrzc., po narodz. M. P., po ś. Katarzynie.
- Św. Marcin:** 24 lutego, na Świątki, na ś. Wawrzyńca, na ś. Bartłomieja, na narodz. M. P., na ś. Marcina.
- Biała:** w 3 poniedz. po trzech królach, w 2 poniedz. po ś. Janie Nep., w 1 poniedz. po ś. Jakubie, w 1 poniedz. po ś. Szymonie i Judzie. Pierwszego dnia przed każdym jarm. targ na konie. Targ na wełnę 1 sierpnia 5 dni.
- Andrychów:** 19 marca, 24 sierpnia, 21 grudnia. Gdy przypada niedziela lub święto, jarmark w następujący wtorek się odprawi.
- Kęty:** 13 stycznia, 12 maja, 15 września, 15 grudnia.
- Milówka:** w każdy pierwszy wtorek miesiąca.
- Oświęcim:** W każdy pierwszy czwartek miesiąca, trwa zawsze dni 8.
- Sucha:** w każdy pierwszy i trzeci wtorek miesiąca.
- Wadowice:** w pierwszy poniedz. każdego miesiąca.
- Żywiec:** w poniedz. po 3 królach, po Macieju, po wniebowst. Pańsk., po ś. Janie, po ś. Bartłomieju, po ś. Michale, po ś. Marcinie, po ś. Tomaszu.
- Kraków:** na towary 23 kwiet., 29 wrz., każdy trwa 14 dni na bydło: po 4 niedz. postn., 1 paźdz., każdy trwa 5 dni.
- Raciborz:** 17 stycznia, 21 marca, 27 czerwca, 5 września, 14 listopada. Na wełnę: 29 maja, 27 września.
- Hulezyn:** 7 kwietnia, 23 czerwca, 29 września, 22 grudn.
- Pszczyna:** 12 stycznia, 23 marca, 22 czerwca, 10 sierpnia, 12. października,
- Rybnik:** 31 stycznia, 25 kwietnia, 20 czerwca, 22 sierpnia, 10 października, 28 listopada.
- Wodzisławie:** 15 marca, 14 czerwca, 6 września, 13 grnd.
- Żory:** 6 lutego, 26 czerwca, 11 września; na wełnę 9 maja, 3paźdz.; na bydło 24 kwietnia, 25 lipca.

Karol Prochaska

poleca

DRUKARNIE

swoje

W CIESZYNIE I BIELSKU,

zaopatrzone w typy najnowsze i maszyny najlepsze, które tak pod względem doskonałości wykonania, jako też prędkiego skutecznienia i taniości wszelkim wymaganiom zadosyć uczynić są w stanie; tudzież

KSIĘGARNIĘ

swoję z handlem umniczym i muzycznym,

w której wszelkie celniejsze utwory piśmienne gotowo nabyte lub w najkrótszym czasie dostarczone, również wszelkie krajowe i zagraniczne dzienniki i czasopisma zaprenumerowane być mogą; dalej

Narzędzia do pisanja i rysowania

w najlepszym doborze; nakoniec

Skład papieru

wszelkiego rodzaju, pisarskiego, drukarskiego i welinowego. hurtem i częstkowo po najniższych cenach fabrycznych.

GWIAZDKA CIESZYŃSKA

pismo dla nauki, przemysłu i zabawy

wychodzi w Cieszynie co tydzień, na całym arkuszu.

Zawiera powieści, historyje, żywoty, opisy krajów, poezyje, nauki gospodarskie i przemysłowe, środki lekarskie, rozprawki Janka i Jury, rozmaitości czyli różne nowości, wiadomości miejscowe, ceny targowe, doniesienia piśmienne itd. itd.

Chący odbierać to pismo, zechcą się zgłosić piśmennie lub osobiście „DO REDAKCJI GWIAZDKI CIESZYŃSKIEJ W CIESZYNIE.” Przedpłata wynosi rocznie 4 złr. m. k. czyli 4 zł. 20 kr. w. a.; półrocznie 2 złr. m. k. czyli 2 zł. 10 kr. w. a. Kto chce odbierać pocztą, dopłaca jeszcze na każde ćwierćroczne 10 kr. m. k. czyli 17½ kr. w. a., tedy na cały rok 40 kr. m. k. czyli 70 kr. w. a.

P. Stalmach,

wydawca i redaktor Gwiazdki Cieszyńskiej.

Książnica Cieszyńska

CZ I 65/1859